

*Incipit op^o domini bernardi abbis de claraualle; De consi-
deratione lib^o prim^o ad eugenium papam;*

ubito animū dictare aliquid qđ te papa beatif-
sime eugenij uel edificet uel delectet uel cō-
soletur. S; nescio quomodo uult & n̄ uult
exire leta quidem s; lenta oratio. dum certa-
tum illi contraria impare contendunt maiestas atque
amor; Nempe urget ille. inhibet illa; S; int̄uenit
dignatio tua. quia hoc ipsum n̄ p̄cipis. s; petis cum pre-
cipere magis te deceat; Maiestate q̄ tam dignanter ce-
dente qđ in cecidat pudor. Quid enī si cathedram ascen-
disti. Nec si ambules sup̄ pennas uentoy. sub ducēris af-
fectu; Amor dñm nescit agnoscit filium. & inuisibilis;
P̄ se satis subiectus est. obsequit̄ sponte. gratis obtempat;
libere reuerēt; Non sic aliqui non sic. s; aut timore ad
ista impelluntur. aut cupiditate; hi sunt qui in facie
beneficiunt mala autē in cordib; eoy; Blanchuntur
coram. in necessitate deficiunt; At nunq̄m ^{er} caritas
excidit; Ego ut uerum fatear matris sum liberatus
officio. s; non de p̄datus affectu; Olim in inuisceratus
es. n̄ tam facile erueris; Ascende in celos. descende in
abyssos. non recedes a me. sequar te quocūq; ueris; Ama
ui pauperem amabo pauperem. & diuitum patre; Non

enim si bene te noui quia pat' paupum fact' ideo
 n̄ paup spū es. **I**te hanc mutationē factam eē cō-
 fido. n̄ de te: n̄ priori statui tuo successisse p̄motio-
 nem s; accessisse. **O**nebo p̄inde te non ut magister:
 s; ut mater plane et amant; **A**mens magis uideat: s;
 ei qui non amat: et qui uim n̄ sentit amoris; **U**nde iā
 ḡ incipiam. **L**ibet ab occupationib; tuis quia in his max
 ime condoleo t; **C**onduleo dixerim si tantū doles et tu;
Alioquin doleo magis dixisse debueram: q̄a non est con-
 dolere ubi nemo qui doleat; **I**taq; si doles condoleo; **S**i non
 doleo tamen & maxime sciens a salute longius abfistere
 m̄brum qd̄ obstupuit: & egrum sese n̄ sentientē: p̄iculo
 suis laborare; **A**bsit utē ut de te id suspicer; **H**omi-
 nib; delectis dulcis que tūc n̄ longe ante hac frue-
 tate n̄ potes diffuuisse tam cito ita subito non dolere
 nup̄ subtrahat; **P**lagre certis dolore non caret; **N**eque
 enī iam occaluit uul; nec in tam breui uersum in insen-
 sibile est. **Q**uāquam si non dissimules non deest tibi iugis
 materia iusti doloris a cortidianis iacturis; **I**mutus nī
 fallor auelleris atue nichil amplexib; & quociens id pati
 contigit: tociens dolor tuus renouetur necesse est; **A**t qm̄
 do non contingit. **Q**uociens uis & tucassum quociens mo-
 ues nec p̄moues quociens conaris & non datur ultra;

ite

eniteris & n̄ parturis. temptas & arripis. & ubi inci-
pis. ibi deficis. et dum adhuc ordiris succidunt te
veniunt filij usq; ad partum att. p̄ha. & uires n̄ ha-
bet parturiens. Hosti hoc. Nemo te meli. Aut te
frontis es. & instar uitule effiam doct̄ dilige tri-
turam: si pace tua sic se res tue habent. Absit. Nec
est pars illi qui datus est inrepti sensum. Abhis sa-
ne cupio t̄ pacem: n̄ cum his. Nihil plus metuo tibi
pace ista. Quaris si unqm̄ possit accide. Etiam dico
t̄. si res ut assolet p̄ consuetudinē in incuria uenerit.
noli nimis cedere affectui tuo q̄ nunc ē. Nil tā fixum
animo: qd̄ neglectu & tempore n̄ absolēscat. Vulneri
uetusto & neglecto callus obdit: & eo insanabile
quo insensibile fit. Deniq; dolor inuuis & acerbis.
dixiturn̄ esse n̄ patitur. Nam saluunde n̄ extundit.
necesse ē cedat ut s̄. Enimū ei aut de remedio cō-
solationē recipiet: aut de assiduitate stuporē. Quā
non inuētat consuetudo. Qui non afflictitate dure-
tur. Quid n̄ usui cedat. Quam is qd̄ p̄ amaritudine
prius exhorrebant usu ipso male indulce uersum est.
Audi iustum quid lamentet̄ sup̄ huiusmodi; Que prius
tangē uolebat anima mea: n̄ angustia cibi mei sūt;
Primum tibi importabile uidebit̄. liquid. p̄cessu temporis

si afflictas iucheabis n̄ adeo graue; paulo post q̄ leue sen-
 cief paulo post nec sencief paulo post q̄ delectabit; Ita
 paulatim incordis duricia iur. & exilla inaduersione
 Sic est grauis & continuus dolor: citū ut dixi habitur⁹ est
 exitum aut sanitatē p̄fecto aut insensibilitatē; hinc p̄s⁹
 hinc t̄ timūi semp & timeo ne dilato remedio dolore
 n̄ sustinens p̄cto te irreuocabiliter desp̄at̄ imergas
 Vereor in quā ne in medijs occupationib; qm̄ multe
 sunt. dū diffidis finē fronte dures. & ita sensum te
 ipm̄ q̄dam̄ sensū p̄ies iusti utilisq; dolent. Multo
 prudenti te illis subtrahas ut ad temp⁹. quā patiare
 trahi ab ipis. & certe paulatim dūci quō tū nō uis.
 Queris quō? Ad cor durū. Ne p̄gas quierere q̄d illd̄ sit.
 Si n̄ expaūsti. tuū est hoc Solum ē cor durūm qd̄
 semetipm̄ non exhorret: quia n̄ sentit. Qd̄ me inter-
 rogas? Interroga pharaonē. Hemo durī cordis salute
 unq̄m adeptus est. nisi q̄ forte miserans d̄s abstulit ab eo
 cor lapideū & dedit illi cor carneū; Quid ḡ cor durū?
 Ipsū est qd̄ nec compūctione scindit̄. nec pietate molliū.
 nec mouēt̄ p̄cib; minis n̄ cedit. flagellis durat̄; Ingratū
 ad beneficia est. ad cōsilia infidum. ad iudicia suū. inuere-
 cūdiūm ad tūp̄tia. impaūdū ad p̄c̄ta. inhumānū ad hu-
 mana temerariūm ad diuina p̄teritorū obliuiscens. pre-

sentium negligens. futura non prouidens; Ipsum est cui preteritorum
propter solas iniurias nichil omnino non preterit. presentium
nichil non preterit. futurorum nulla nisi forte ad uilescendum pro
spectio seu preparatio est; Et ut breui cuncta horribilis ma
li mala complectat. ipsum est quod nec deum timet. nec hominem
reueretur; In quo trahere te habent occupationes hee
maledictae: si tam proptis ut cepisti dare ita totum te illis ul
tium relinquens; Prodis tempus. et sicut nec alterum me tibi exhi
bere ietro. tu quoque in his stulto labore consumeris. que non
sunt nisi afflictio spiritus. euisceratio mentis. euacuationis gratie; Nam
fructus horum quod nisi araneam teles. Queso te quale est istud.
de mane usque ad uesperam litigare aut litigantes audire.
Et uicina sufficeret diei malicia sua; Non sunt libere noctes.
Vix relinquunt necessitati nature quod corporis uiscerum satisfationi
sufficiat. et rursum ad uirgiam surgitur; Dies diei erudat
lites. et nox nocti indicat malicia. usque adeo non est respirare in
bonis. non est alternam capessere requiem non uel rara interseri ocia;
Non ambigo te quoque ista deplorare. at frustra istud si non et eum
dare studieris; Interim tam sic semper facias horum. nec
te unquam ad ista duraueris quod libet usum uel assiduitate. Prociis
eos et non doluerunt. ait deus; Nichil tibi et illis; Iusti poeti
tibi aptare curato et affectione et uoce. qui ait; Que est
enim fortitudo mea ut sustineam. aut quis finis mens ut pati

entes agam. Hec fortitudo lapidum fortitudo mea nec
 caro mea nea est; Magna uirtus patientie; si non hanc tibi ad ista
 obtulerunt; Interdum impatienter esse probabilis; Tunc app
 bes illorum patientiam quibus paulus dicebat libenter sufferitis
 insipientes cum sitis ipsi sapientes; Hi fallor yronia erat
 & non laus; si suggillatio quorumdam mansuetudinibus quasi
 datis manibus pseudo apostolis a quibus & seducti erant ad quemque
 ipsorum pergrina & praua doctrina trahi se patientissime
 ferrent; Unde & subditus sustinetis eum inquit. si quis uos
 in seruitute redigit; Non bona patientia cum possis esse liber
 seruum te permittere fieri; Holo dissimiles seruitute inquam certe
 in dies dum nescis redigeris; hebetati cordis indicium est propriam
 non sentire continuam uexationem; Uexatio dat intellectum au
 ditum aut quidam; Uerum est si uim non fuerit; Nam si sit non
 plane intellectum dat sed contemptum; Denique impius cum uenit
 in profectu malorum contemptum; Expugnetur ergo & pessime seruitutis
 iugum iam iamque imminens imo iam in modice premet non tantum
 caute sed horre; An idcirco non seruis quia non sum seruis sed omnibus;
 Nulla turpior seruitus grauior uel quam iudeorum quoniam quocumque
 ierint post se trahunt & ubique duos inueniunt suos; Tu que
 dic queso uel unquam sis liber ubi tutus ubi tuus; Ubiq; strepitus
 ubiq; tumultus ubiq; iugum seruitutis tue te premit; Hec
 in reponas non apostoli uocem qua ait; Cum essem liber ex omnibus

Handwritten mark or initials.

omnium me seruū feci; Longe est istud a te; Hincq̄ hac
ille seruitute hominib; inseruiebat: in acquisitione turpis
questus. Hincq̄ ad eū de toto orbe confluebāt ambiciosi-
auari. symoniaci. sacrilegi. concubinarij. incestuosi. & quicq̄
isti modi monstra hominū. ut ipsius aplice auctoritate uel
obtinerent honores ecclesiasticos uel retinerent. Ergo seruū se
fecit homo. cui uiuere xp̄e erat & mori lucrū. ut plures
lucrifaceret xp̄o. n̄ ut lucra auigeret auaricie; Non est
q̄ qd̄ de solertissima pauli industria & caritate tam li-
bera qm̄ liberali seruū conūlationi tuę pat̄ ciuim sumas;
Quā tuo dignus apostolatu. quā salubrius tuę conscientie.
qm̄ fructuosus ecclie d̄i auctias poti' ipsūm dicentē; Precio
empti estis. nolite effici seruū hominū. Quid seruū indig-
nusq; p̄sertim summo pontifici. q̄ n̄ dico omni die s; pene
omni hora insudare talib; reb; & ptalib; Deinde quando
orant; Quando docem; p̄p̄los; Quando edificam; eccliam.
Quando meditamur in lege. Et quicq̄ cotidie p̄strepunt
in palatio leges; s; iustitiam n̄ d̄m; Iuste ue est istud. Tu
iuderis; Nam certe lex d̄m̄ immaculata conuertens ani-
mas; He autē n̄ tam leges quam lites sūt. & catullati-
ones subūcentes iudiciūm; Tu ergo pastor & ep̄s animarū.
quā mente obsecro sustines coram te semp̄ filere illatū.
garrire istas. Fallos si n̄ mouet tibi scriptū p̄sitas

hec; Puto qd qd intdum compellat clamare ad dnm cu
 ppheta; Haraauerunt michi iniqui fabulationes; si n ut
 lex tua; Ergo q te liberum aude pfiteri sub tam graui
 mole in conuientie huius q cui fas n sit certice subduce;
 Nam si potes q non uis multo magis seruus huius ipsi ta puse
 uoluntatis tue; An n seruus cui dominat iniquitas; Et
 maxime nisi u forte indigni iudices homine t q uicium
 dnam; Qd uir est uolens seruus an inuitus; Ha q si coacta
 seruitus miserrabilior; s; affectata inferior est; Et qd me uis
 facere inqs; Ut t ab his occupationib; parcas; Impossibile
 fortasse respondebis; facili cathedre ualedice posse; Recte
 hoc sirumpe; n magis ista int rumpe hortaret; Aucti g qd
 redarguam qd suadeam; Si qd uis q sapis totu das acti
 omi cōsiderationi nichil laudo te; in hoc n laudo; Puto qd et
 nemo qui a salomone audierit; qui minorat actu; perperet sa
 piencia; Certe nec ipsi actioni expectit cōsideratione n pueni
 ri; Si item totus uis ee omnium istar illi; qui omnib; omnia
 factus est; laudo humanitate; s; si plena fit; Qm autē plena
 te excluso; Et tu homo es; Ergo ut integra q plena fit hu
 manitas colligat q te unja se finis qui omis recipit; Aho
 quim qd t pdest iuxta uerbu dnm si uniuos lucreris te uniu
 pdens; Quā obrem cum omis te habeant; esto q tu exha
 bentib; unuis; Quid solus fraudaris munere tu; Usq; quo

f

uadens spē. non rediens. Usq; q̄ n̄ recipis te & ipse inter
alios in ce tua; Sapienrib; & insipientib; debitor es & soli
negas te tibi. Stultus & sapiens. seruus & liber. diues &
paup̄. uir & femina. senex & iuuenis. clericus & laicus. iustus
& impius. om̄s parit̄ participant te. om̄s de publico fonte bi
bunt peccore. & tu seorsum si cians stabis. Si maledictus q̄
partē suā facit deteriore. quod ille qui se petit reddit ex
ptem. Sane diuident aq̄ue tuē in plateas. homines. iumen
ta & pecora bibant ex eis. q̄n̄ & camelis pueri abrahe potum
tribuas. s; inter ceteros bibe tu de fonte putei tui; Alienis
inquit n̄ bibat ex eo; Hinc q̄d tu alienus. Cui non alienus
si tibi es. Deniq; qui sibi nequā cui bon? Memento p̄inde
n̄ dico semp̄ n̄ dico sepe s; uel interdum reddē te ipsum tibi;
Utere tu quoq; te inter multos aut certe post multos; Quid
indulgentius. Hoc enī dico scdm̄ indulgentiam n̄ scdm̄ tu
dicium; Puto & ipso ap̄to indulgentiore me in hac parte;
Ergo plus qm̄ oportet inquis; Non inficior; Quid si ita oportet.
Nam tu ut confido n̄a n̄ eris meticulosa infortatione
content? s; habundabis magis; Sane sic decet te. scilicet &
habundantiorē quā me. auidatiorē eē; Ego quoq; in tuis
iudicio apud maiestatem tinniditate quā temeritate pe
riclitari; Et fortassis non secus moneri oportuit sapien
tē. ut sit quod scriptū est; Da occasionē sapienti. & sapien

tior erit; Audi tam aplm qd de huiusmodi sentiat; Sic non
 est sapiens int uos aut ille. q iudicet inter frēm & frēm.
 Et infert; Ad ignomiā uobis dico; Contēptibiliores q sūt in
 eccēla illos constituite ad iudiciū; Itaq; scdm aplm indignē
 usurpas tū aplice officium uile ^{gradu} contēptibilū; Un & dicebat
 ep̄s ep̄m instruens; Nemo militans dō implicat se negocijs se
 cularib; Ego aut parco t; Non enī forcia loqr s; possibilia; Putas
 ne hec tempa sustinerent si hominib; p t̄reua hereditate lig
 gantib; flagitantib; abste iudiciū. uoce dñi tui responde
 res; O homines quis cōstituit me iudicē sup uos. In quale uox
 iudiciū tu uenires; Quid dic homo rusticatus & impitius ig
 norans p̄matū suū. ignorans summā & p̄ excellētam sedem.
 derogans aplice dignitati. Et tam non monstrab̄ puto quī
 hoc dicerent ubi aliquando quispiam ap̄loy iudex sederit
 hominū aut dñisoy t̄minoy aut distributor t̄rarum;
 Stetisse deniq; lego ap̄los iudicandos sedisse iudicantes nō
 lego; Erit illud non fuit; Ita ne imminutor est dignita
 tis seruis si non uult maior eē dño suo. aut discipul' si
 n̄ uult maior eē eo qui se misit. aut filius si non transg
 datur t̄minos quos posuerūt patres sui. Quis me cōstituit
 iudicem. aut ille magister & dñs. & erit iniuria seruo
 discipulo q; nisi iudicet uniuersos. Oheh tam n̄ uide ruy
 bonis estimator rerum. quū indignūm putat ap̄lis. seu

ys

aplicis iuris non iudicare de talibus; quibus datum est iudicium
in maiora; Quid tu contempnaut iudicare de terrenis
possessuinculis hominum. qui in celestibus; & angelos iudicabit.
Ergo in criminibus; non in possessionibus; potestas vestra; Propter illa
siquidem & non propter has accepistis claves regni celorum; p[er]uari
catores utique; exclusuri non possessores; Ut sciatis aut quia
filius hominis potestatem habet intra dimittere peccata & cetera;
Que nam tibi maior videtur dignitas; & potestas; dimittendi
peccata; an p[re]dicta dimittendi; S; non est comparatio; ut abent
h[ic] infima & terrena iudices suos; reges & principes terre;
Quid fines alienos iniactis; Quid falce vestram in alienam
messem extenditis; Non quia indigni vos; sed quia indignum
vobis talibus; insistere; quippe potioribus; occupatis; Denique
ubi necessitas exigit; audi quid censeat ap[osto]lus; Si enim in
vobis iudicabit hic mundus; indigni estis qui de minimis
iudicetis; S; aliud est incidenter excurre in ista causa
quidem urgente; aliud ultro incumbere istis; tanquam mag
nis dignis; & talium intentione rebus; Ita que hec
& innumera talia dicere si forcia dicerem; si recta; si
sincera; Hunc autem quam dies mali sunt sufficit interim
ammonitum esse non totum te nec semper dare ad homi
nem; considerationi aliquid tui & cordis & temporis seques
trare; Hoc autem dico necessitate intuens non equitatem;

quāquam n̄ sit p̄ter equū cede necessitati; Nam si licet qđ
 decet absolute p̄ om̄ia & in om̄ib; p̄ferendā & solam ut max
 time colendam eam que ad om̄ia ualet id est pietatē. prorsus
 irrefragabilis ratio monstrat; Quid sit pietas queris. Uaca
 re cōsiderationi; Dicis forsitan in hoc dissentire me ab illo
 qui pietatē diffinit cultum dī; Non est ita; Si bene confide
 ras illius sensum meis exp̄ssi uerbis & sitamen ex parte; Qđ
 tam p̄tinens ad cultum dī. quā qđ ipse hortatur in psalmo.
 uacate & uidete quā ego sum d̄s. Quod sane in partib; con
 siderationis p̄cipuum est; Qđ deinde tam ualens ad om̄ia.
 que ipsi quoc; actionis partes benigna quicquā p̄sumptioē
 suas facit pagendo quocquā in & p̄ordinando que agenda s̄t;
 Necessarie sane. ue forte que uisa & p̄nechtata poterant
 eē p̄ficuo. p̄cipitata magis piculo fiant; Quod t̄met si recor
 dars in ipsis actionib; causarum & in magnis quib; q; negocijs
 magnarū ue consilijs rerum frequent̄ accidisse n̄ ambigo.
 Et p̄mū quidē ipsū fontē suū id est mentē de qua oritur
 purificat cōsideratio; Deinde regit affectus. dirigit actus.
 corrigit excessus. componit mores. uita honestat & ordi
 nat. postremo diuinarū parit & humanarū rerum scien
 ciam confert; hec ē que confusa distminat. hiancia cogit.
 sparsa colligit. secreta rinatur. uera uestigat. ueri similia
 examinat. ficta & fucata explorat; hec est que agenda

quid sit pietas
 queris
 uacate & uidete
 quā ego sum d̄s

ij

p̄ordinat. acta recogitat. ut nichil in mente resideat.
aut incorruptum. aut correptione egens. hec est que in
p̄sp̄is aduersa p̄sentit. in aduersis quasi n̄ sentit. quoy
alterum fortitudinis. alterum prudentie ē. In etiam
aduertere tibi est suauissimū quēndā concentū complex
um q; uirtutum. atque altam pendē exaltera sicut hoc
loco uides fortitudinis matrē eē prudentiā. nec fortitudi
nē quēlibet eē s; temeritatē autem. quē n̄ parturunt
prudentia; hec item est. que inter uoluptates & necessita
tes media. quasi quēdā arbitra sedens. utriusq; cunctis li
mitib; distinguat fines. illis assignans & p̄bens quod fat ē.
illis qd̄ nimis est demens. sic exalter utro t̄ciam formans
uirtutem. quā dicunt temperantiam; Hec in temperantē
ipsa consideratio censet. tam eum qui necessarius p̄tinacit̄
demit. quā qui indulget sup̄fluis; Non est ḡ temperantia in
solis reseranda sup̄fluis. est & in aduit tendis necessariis;
Huius sententię ap̄t̄ non fautor ^{tantū} auctor esse uidetur.
qui curam carnis nr̄e docet non p̄fici in desiderio; Docens
siquidē curā carnis non p̄fici & sup̄flua cōhibet. addens in de
siderio. & necessaria non excludit; Unde michi uidetur non
om̄ino absurde distingere temperantiā. qui hanc nec p̄cidere
necessitatē. nec excedere dicat. iuxta illud philosophi.
nequid nimis; Iam de iusticia quē una exquatuor est.

nonne constat consideratione mentē p̄ueniri. ut se for met
 uea. Se etiā necesse est prius cogitet. ut ex se normam
 ducat iusticie. nec factūa utiq; alii. qđ sibi fieri uolūt. ne
 qđ sibi uelit fieri negatiua. In his nempe diob; liquet in
 tegrum eē iusticie statum. Sed nec ipsa solitaria est. In
 tuere et enī minē mecu etiā hūitū pulchrā cōnexionē
 & coherentiā cū temperantia. & item ambarū. cū duab;
 signorib; id est prudentia & fortitudine. Nam cū iusticie
 dicat portio. qđ sibi non uult fieri qđ alii non facē. porro
 p̄fectio quod ait dñs. Quicūq; uultis ut faciant uobis
 homines. & uos facite illis. ne trūm horū erit nisi ipsa uolū
 ntas de qua tota dicit forma sic ordinata fuit ut nec ue
 lit aliquid sup̄flūū. nec necessarium qđ sup̄sticiose uolūt.
 qđ quidē temperantie est. Deniq; et ipsi iusticie ut iusta
 sit temperantia modum imponit. Holi uimū eē iustus.
 ait sapiens. ostendens p̄ hoc minime app̄bandā iusticiam
 q̄ temperantie moderamine n̄ frenēt. Quid qđ ipsa sa
 pientia hoc frenū temperantie non respūit. dicente ap̄to
 paulo scđm sapiām sibi a dō datam. n̄ pl̄ sape quā oportet
 sape. s; sapere ad sobrietatē. S; & econtrā qđ temperantia
 necessaria iusticie sit. ostendit dñs in euēglo arguens illos
 temperantiā. qui abstinebant. ut uiderentur hominib; ie
 iūnantes. Erat in cibo temperantia s; non iusticia tamino.

4
quia n̄ dō placē s; hominib; intendebant; Quom̄ rursū
id̄ illa ut̄ ista sine fortitudine cū constet fortitudinis esse.
& n̄ mecho cris; cohibē uelle & uolle suum. inter angustias
parum & minus ut sit contenta uoluntas modo illo mecho
modo puro. solo constante sibi. equali undiq; sui. ut pote
ex om̄i parte pariter circūcisio. quā solam constat esse
uirtutis; Dicit michi quēso si potes. cui nam potissimū
trium harū uirtutum medullam hoc dandum censeas?
quod ita cunctis continūm est. ut uideatur p̄prium eē
singlor; An ipsum uirtus est & nichil aliud. S; sic uirtus n̄
eēt multiplex. s; eēt om̄s una; An potius quia sine eo uir
tus non est om̄ium quodā m̄ intima uis una est & medulla
uirtutum. in qua sic unūnt. ut una p̄nde uideantur om̄s?
p̄sertim qd̄ n̄ illud participando comunicat. s; totum a
singulis atque integrum possidetur; Uerbi causa. quid
tam iusticie quā modus. Alioquin siquid extra modum
reliquid. non plane cuiq; tribuit qd̄ suum est. qd̄ tamen
suum ipsius est facē; Quid tam rursūm temperantie. que
non alit̄nde p̄fecto temperantia est. nisi qd̄ nul inmode
ratū admittit. S; p̄ito fatebere etiam n̄ minus esse
fortitudinis. cum id̄ maxime ipsa sit. que ab irruentib;
uicys. & quasi suffocare hinc inde conantib; purum
illud potenter eruit. & uendicat in quodā stabile

fundamentū boni. sedemq; uirtutis; Ergo modum tenē.
 iusticia est. temperantia est. fortitudo est; S; uide ne in hoc
 differant. ut iusticie quide in affectu res sit. a fortitudi
 ne autē efficacita eius porro possessio atque usus apud
 temperantiā; Restat ut doceam ab hac continutione pru
 denciam n̄ excludi; Non ne ipsa est que modum dñi ani
 mi neglectu post habitum & uiciorū inuidia quasi in abditis
 reclusum & cooptum. quādam uestitatis caligine por reperit
 & aduertit. Pp̄pta dico tibi apauicis aduertitur. quia paucoꝝ
 prudencia est; Itaque iusticia querit. prudencia inuenit. ueti
 cheat fortitudo. temperantia possidet; Non michi hoc loco
 ppositum de uirtutib; disputare. s; hoc dixerim hortans
 ad uacandū considerationi. cui beneficio hec & similia aduer
 tuntur; Cui tam pio tamq; utili ocio nullam inuita opam
 dare. n̄ ne uitam p̄dē est. Quid tam. Si te philosophie hunc
 totum repente deuoueris. p̄decessores tui n̄ ita c̄sueuerunt.
 eris molestus quā plurib; quasi qui a patrum uestigijs de
 uariis; Hēmpē id uideberis agere in suggillationē eoz; S;
 & notabē uulgarī puerbio. qui hoc facit qđ nullus. mirant
 om̄s. ueluti qui cupias ammirationi fore; Hec potes eoz;
 om̄ia simul & subito ut errata corrigē. ut excessus redigē
 in modum; Er̄t cum accepis tempus. ut scđm sapientiā
 tibi actō datam paulatim & oportune id studeas; Interim

sane. malo alteri. utē in bonū quod potes; Quamq̄ si de
bonis n̄ de nouis sumamus exempla. n̄ desuere romani
pontifices. qui sibi oia inter maxima uegocia inuenirent;
Obsidio urbi & barbaricē ensis ciuū ceruicib; imminēbat; Hū
quid tam istud truit beatū papam gregorū. quo mirus sa
pientiā scriberet in ocio. Eo nempe tempis qd̄ ex ipsi uerbis
liquet. obscurissimā & extremā partē iezechielis tam dilige
nter quā elegant̄ exposuit; S; esto; Alius inoleuit mos. dies
ali; sunt. & ali; hominū mores. & tempora piculosa n̄ instant
tam s; exstant. fraud; & circumuentio & uiolentia inualere
sup̄ t̄ram; Calūpniatores multi. defensor rarus; Ubiq; potē
tiores opp̄munt paupiores. n̄ possum̄ de esse opp̄ssis. n̄ nega
re iudiciū iniuriā patientib; H; si agitur cause. audiant̄
partes. ut̄ partes iudicari quid potest. A; gunt̄ cause. s; sicut
oportet; Nam is modus qui frequentat̄. execrabilis plane. et
qui n̄ dico eccl̄am. s; nec forum decet; O; uoy namq; quē admo
dū religiose aures tuę audire sustinent huiusmodi disputationes ad
uocator. & pugnas uerbor. q̄ magis ad subuersionē. quā ad in
uentionē p̄ficiunt ueritatis; Corrige p̄uū morē. & p̄scide
linguas uaniloquas. & labia dolosa claude; H; y sunt qui docu
erunt linguas suas loqui m̄daciū. disert̄ aduersus iusti
ciam. eructū p̄falsitate; Sapientes sunt ut faciant ma
lum. eloquentes ut impugnent uerum; H; y sunt qui

instruunt. a quibus fuerant instruendi. astruunt non cōpra
 f. sua. struunt de p̄prio calumpnias innocentie. destruunt
 simplicitatē ueritatis. obstruunt iudicium uias. Nichil ita
 absq; labore manifestam facit ueritatē. ut breuis. & pura
 narratio. Ergo illas q̄s adte necesse erit intrare causas. neq;
 enī om̄s necesse erit. diligenter uelim. s; breuiter decidē assues
 cas. frustratoriasq; & uenatorias p̄cidē dilationes. Causa uidue
 intret adte. causa paupis. & eius qui n̄ habet qd̄ det. d̄ l̄us
 alias multas poteris committē t̄minandas. quā plures ne di
 gnas audientia iudicare. Quid enī opus est admittē illos
 quorū peccata manifesta sūt p̄cedentia ad iudicium. Tanta
 est impudentia n̄ uulloy ut cum manifeste ambitionis p̄ru
 rigine scateat tota facies cause eorū. n̄ erubescant audientia
 flagitare. publicantes semet ipsos ad multorū conscientias.
 in quo ut sue solius satis poterant t̄fundi iudicio. Non sunt
 qui retundēt atq; itas frontes. & uero plures facti sunt. &
 magis induruerūt. S; & nescio quom̄ uiciosus conscientias
 uiciosorū n̄ refugit. & ubi om̄s soꝛclēt unus fetor minime
 sentitur. Quis enī uerbi causa unquā auarus auarum.
 immundus immundum. luxuriosus luxuriosū erubuit.
 Plena est ambitiosis ecclia. non est iam qd̄ horreat instidys
 & molitionib; ambitionis. non plus quā spelunca latronis.
 in spolijs uatorū. Si xp̄i discipulus es. ignescat zelus tuus.

Handwritten marginal notes in the upper right corner, including a large '4' and some illegible scribbles.

Handwritten marginal notes in the middle right margin, including the word 'vult' and other illegible text.

Handwritten marginal notes in the lower right margin, including the phrase 'ubi dicitur'.

Handwritten marginal notes in the bottom right corner, including the word 'etiam'.

exurgat auctoritas aduersus impudentiam hanc. & generalem
pestem; Intuere magistrum sic facientem. & audi dicentem.
qui michi ministrat me sequatur; Non parat aures ut
audiat. s; flagellum quo feriat; Verba nec facit nec reci-
pit. nec enim sedet iudicans. s; insequitur pumens; Causam tam-
en tacet. qd uidelicet domum orationis. negociacionis; feci-
ssent; Ergo & tu fac similit; Crubescant uultum tuum
isti modi negociatores si fieri potest. si non timeant; Et tu
flagellum tenes; Timeant uimularum. nec fidant inimicis.
s; diffidant. abscondant es suum ate. scientes effundere quam
accipe paratorem; hoc studioso & constanti agendo. multos
lucrifacies turpium. honestioribus; lucorum sectatores officium uen-
dicando. multos ne uel audeant huiusmodi attemptare
seruabis; Adice illud qd non parum proficiet. & adserias
quas tibi suadeo; Ita nempe non pauca tibi mota temporum
reclines ad uacandum considerationi. quecliam ut dixi ne-
gociis nec audiendo. quecliam alijs committendo. q tua digna
putauis audiencia. fidei quoq; & accommodo ipsi cau-
se compendio terminando; De qua consideratione his adde
aliqua cogito. s; sub alteri sane principio libri; Atque hic

sit finis istius. ne duplo te oneret minutis suauis
oratio. si & longa fuerit *Incipit lib pmi*; Incipit
emor pmissi mei. scds *De consideratione* &

quo ecce iam aliquandiu teneor apud te uir obtine
 papa eugeni uolo ipso absolue me uel sero; Pudet di
 lationis si in consci fore incurie aut cōtemp^t; Non ē ita;
 S; incidim⁹ ut ipse uosti tempus graue qd & qm pene iūuen
 di usui uidebam⁹ iudicē cessationē. ne diu studiis cū scilicet
 dñs priorat peccatis ur̄s ante temp⁹ qdam in iūsis sit iūdi
 casse orbē terre ineqūitate quide⁹; s; m̄e sue oblitus; Non
 pepit poplo suo n̄ suo nomini; Nonne dicunt iugentib;
 ubi est d̄s eor⁹; Nec mirum; Ecclie filij & q xp̄iano censeut
 nomine pstrati s̄t in deserto aut interfecti gladio aut
 fame c̄sumpti; C̄fusa ē contencio sup p̄ncipes & dñs errare
 fecit eos in iūio & non in iūia; Contricio & infelicitas in iūis
 eor⁹; Paūor & meor⁹ confusio inpenet⁹ bilib; regim ipsoy
 Quā iūsi pedes annūtiāciū pacē. annūtiāciū bona
 dñs pax & n̄ pax p̄missiū bona & ecce t̄bacio; Quasi ū
 temeritate in ope isto aut leuitate ūsi sum⁹; Cūcurrim⁹
 plate meo n̄ quasi in incertū s; te iūbente inmo per te
 dō; Quare ḡ ieiunāim⁹ & non aspexit hūmiliāim⁹ ani
 mas n̄as & nesciūt. Nam in his onūb; non ē auersus fū
 tor ei⁹; adhuc manus eius extenta; Quā pacient⁹ interim
 adhuc audit uoces sacrilegas & egyptios blasphemantes
 quā callide eclūxit eos ut occidēt in deserto; Et quide⁹
 iudicia dñi ūera; Quis nesciat. At iūdicū hoc abyssus

tanta. ut uideat michi non inmerito p̄uinciare beatum q̄
non fuerit scandalizatus in eo; Et quom̄ tam̄ hūmana te-
meritas audeat reprehendē q̄d̄ minime comprehendē ualet.
Recordeim̄ si p̄uoy iudicioy que asclo ft̄. si forte sit conso-
latio; Nam q̄dam ita dixit; Memor fui iudicioy tuoy a
sclo dne & consolatus sum; Rem dico ignotā nemini. et
nē nemini notam; Hēmpē sic se habent mortalium corda.
q̄d̄ scim̄ cum necesse n̄ est. in necessitate nescim̄; Moyses
educturus p̄p̄m de terra egypti. meliorem illis pollicitus est
terram; Nam quando ipsū alit̄ sequeretur p̄p̄s. solam
sapiens t̄ram. Edixit. eductos tam̄ in t̄ram quā p̄miserat
n̄ introduxit; Hec est q̄d̄ dūcis temeritati imputari que-
at tristis et inopinati euentus; Om̄ia faciebat dn̄o impe-
rante dn̄o coopante & opis confirmante sequentib; sig-
nis; S; p̄p̄s ille inquis dūre ceruicis fuit. semp̄ conten-
tiose agens contra dn̄m & moysen seruum eius; Bene illi
increduli & rebelles. hū autē quid. Ipsos interroga;
Quid me opis dicē est. quod fatentur ipsi; Dico ego unū.
Quid p̄ficere poterant. qui semp̄ reuertebant̄ cum ambu-
larent. Quando & isti p̄ totam̄ iniam non reuerunt
corde in egyptum. Quod si illi ceciderūt & p̄erunt p̄p̄t̄
iniquitatē suam miram̄ istos eadem facientes eadem
passos. Sed nunq̄ illoy casus aduersus p̄missa dei.

Ergo nec istos; Neque enim aliquando perussiones dei iusticie
 dei puidicant; Et audi aliud; Peccavit beniamin accingunt
 relique trib; adulatione nec sine iutu dei; Demq; ipse de
 signavit dice p'latu'is; Itaq; p'ha'it fretu & manu ualich
 ori & causa potenciori & qd his manis est fauore diuino;
 At qua' terribilis ds inconsilijs sup filios hominu; Terga
 dedere sceleratis ultores sceleris; & pauciorib; plures; Sed
 recurrunt ad dnm & dñs ad eos; Ascendite inquit; ascen
 diunt denuo denuoq; fusi & confusi su't; Ita dñs p'mu q'dem
 fauente scdo iubente iusti iustiam certamen ineunt &
 succumbunt; Sed quo inferiores certamine eo fide supi
 ores inuenti sunt; Quid putas de me facerent isti si meo
 hortatu iterato ascenderent iterato succumberent. Qua
 do me audirent mouente tercio repetere iterum repetere
 opus inquo semel iam & scdo fraudati essent. Et tamen
 israhelute unam & altam non reputantes frustracione tercio
 parent & supant; Sed dicunt forsitati isti; Unde scim' qd a dño sermo egres
 sus sit. Que signa
 tu facis ut edam t.
 Non est quod ad ista respondeam parcendu uerecundie
 mee; Responde tu p'me & p'te ipso scdm ea que audisti
 & iudisti; aut certe scdm qd tibi inspirauit ds; Sed forte
 miraris me p'sequi ista qui aliud p'posueram facio non ob
 litus p'positi sed quod appposito non iudice alienum; Hempte
 de consideratione ut inenni sermo michi actiuam digna

tionē; Et sane magna ista res & egenus consideratiōe non
minima; Quod si res magnas a magnis considerari oportet
cui eque ut tibi id studium competit. qui parē sup̄ terram nō
habet. Sed tu scdm̄ sapientiā & potestātē datam tibi de
super facies de hoc; Non est mee humilitatis dictare tibi.
sic ut sic fieri quicquā; Sufficit intinasse oportē aliquid
fieri. unde & ecclā consoletur. ⁊ obstruatur os loquentiū
iniqua; Hec pauca uice apollogie dicta sunt. ut ipsa qua
liacūq; habeat conscientia tua exime. unde me habeat excu
satum. & te pariter; Et si non apud eos qui facta exeuen
tib; estimant. certe apud te ipsum; Perfecta cuiq; & ab
soluta excusatio testimonium conscientie sue; Michi pro
minimo est. ut ab illis iudices qui dicunt bonum malū.
et malum bonū. ponentes lucē tenebras. & tenebras lucē;
Et si necesse sit unum fieri ectuob; malo in nos mir̄ mir̄
hominū quā in dñm eē; Bonū michi si dignetur me
uti p̄clipeo; Libens excipio in me detrahentium linguas.
maledicas. et uenenata spicula blasphemorū. ut non ad ip
sum pueniant; Non recusō in glorijs fieri. ut nō gru
ant michi glām; Quis michi det glari in uoce illa. qm̄ p̄p̄
te sustinui opprobrium opuit confusio faciem meā; Glā
michi est consortē fieri xp̄i. cuius illa uox est. opprobria
exp̄brancium tibi ceciderunt sup̄ me; Hunc iam recur

rat filius ad suam materiam. & in ea que pposueram suo tra
 mite gradiatur oratio; Et primo quide ipsam consideratione
 quid dicam considera; Non enim id p omnia qd contemplatione
 intelligi uolo. qd hec ad rerum certitudinem. illa ad in qui
 sitione magis se habeat; Iuxta que sensum potest con
 templatio quide diffiniri. ueris certisq; intuitus animi
 de quacumq; re. siue apphensio ueri n̄ dubia; Consideratio
 autē intensa ad inuestigandū cognitacio. ut intensio ani
 mi inuestigantis uerum. Quāq; soleant indifferenter p
 inuicē usurpari; Iam qd ad cōsiderationis atinet fructū.
 ut ut tibi occurrunt cōsideranda reor. te. que sub te. que
 circa te. que supra te sunt; A te tua cōsideratio inchoet.
 ne frustra extendaris in alia te neglecto; Quid tibi pro
 dest si uniuersū mundū lucreris. te unum pdes; Et
 si sapiens sis. de est tibi ad sapientiā. si tibi non fuisset; Quan
 tum uero. Ut quide ego senserim totū; Houeris licet
 omnia mysteria. nouis lata terre. alta celi. profunda maris.
 si te nescieris. eris similis edificanti sine fundamento. ru
 inam n̄ structuram faciens; Quicqd extruxeris. extra te.
 erit uistar congestu pulueris. uentis obnoxium; Non q̄
 sapiens qui sibi non est; Sapiens sibi sapiens erit. & bibet
 de fonte putei sui. p̄mus ipse; A te p̄inde incipiat tua
 consideratio. n̄ solum autē et uite firmatur; Quocumq;

f

f

f

f

euagetur ad te reuocatus eam cum salutis fructu; Tu p̄m̄
tibi tu ultm̄; Sume exemplū de summo omnium patre.
uerbū suū & emittente & retinente; Verbum tuum
confideratio tua; Que si p̄cedit n̄ recedat; Sic p̄gredi
atur ut non egrediatur; Sic exeat ut non deserat; In ad
quisitione salutis nemo tibi gerinatior unco matris
tue; Contra salutē ppriam cogites nichil; Omnis dixi
contra p̄ter dixisse debueram; Quicquid se consideratiōi
offerat. qd̄ n̄ quoquo in actuam ipsius salutē p̄tineat.
respuendum; Et hec tua consideratio intra quēdā di
uiditur si consideres quid sis. & quis et qualis sis; Quid
in natura. q̄s in p̄sona. qualis in morib; Quid uerbi gr̄a
homo. q̄s papa ut summi pontifex. qualis benigni man
fuetus ut quicquid tale; Quāquā illud p̄m̄ philosophicū
sit magis quam aplicum inuestigare; At tam̄ est in disti
nitione hominis quā dicunt animal rationale mortale.
qd̄ diligent̄ intueri si libet licet; Non est quod tue in eo
aut p̄fessionū obuiet aut dignitati. est ū quod saluti
afferre queat; Nam consideranti duo hec. simul rationa
le mortale. q̄ is tibi exinde occurrit fructus. ut & mortale
quod uite est rationale humiliet. & rursum rationale mor
tale confortet. quod neutrum neglectū erit homini cir
cuminspecto; Si qua adhuc p̄sens consideranda requirit

locus tractabitur infra: & forte utilius ex partium collatione;
 Hunc quod ^{is} & de quo is factus advertendum; Quamquam quod
 dixi de quo id michi pretereundum putet: tunc potius relinquen-
 dum agnitioni; Illud dico indignum tibi citra perfectum agere:
 de tanta assumpto perfectione; Quid nil erubescas tantum
 inveni in magnis: qui recordaris magnam innumeris ex-
 stitisse; Non es oblitus prime professionis: non excidit menti que
 subducta est manu: si ne affectum quidem; Ipsam ad singu-
 la tua impia iudicia instituta habere potius non erit inutile;
 Hec te consideratio facit honoris contemptorem in honore ipso:
 atque id magnam; Non recedat apectore clipeus tibi est: ut a sagitta
 illa; homo cum in honore esset non intellexit; Loquere ergo tibi;
 Abiectus eram in domo dei mei; Quale est hoc de paupere.
 & abiecto: leuari super gentes & regna; Quis ego
 aut que domus patris mecum sedeam excelsis
 sublimior. Sane qui dixit michi amice ascende super
 amicum fore fidit; Si minus inveniatur non expedit quidem; Qui
 eleuavit et deice potest; Sera querela: quam eleuans allisi-
 si me; Non est quod blandiat celsitudo. sollicitudo maior;
 Illa discrimen intendit: hec animam probat; huic accingam:
 si volumus tandem cum rubore nouissimum locum tenere;
 factum superiorem dissimulare nequimus; si enim ad quod omni-
 modis ad intendendum; Non enim ad diuandum optimus; Nam

4

et ppheta cum similit' leuaret' audiuit; Ut euellas & destruas.
& dissipas et dissipes et edifices & plantes; Quid hor' fac
tum sonat. Rusticam magis sudoris scemate quoc' labor
spiritualis expressus est; Et nos igitur ut multum sentiam'
de nobis inpositum senserim' ministeriū n' dominiū datū;
Non sum ego maior ppha' & si forte par potestate. s; tueritor'
non est comparatio; hec loquere tibi & doce te ipsum. qui
alios doces; Putate uelut unū aliquē de pphis; An non
satis adte. Et minimum; Sed grā dei es id quod es; Quid.
Esto quod ppha' nunquā plus quā ppheta; Si sapiens eris con
tentus mensura' quā tibi mensus est d's; Nam quod amplius
est amalo est; Disce exemplo pphetico p'fide' non tam adin
putandum quā ad faciendum quod tempus requirit; Disce
sarculo tibi opus eē non scepro. ut op' facias pphē;
Et quidē ille non regnaturus ascendit. s; exitur
paturus; Putas ne & tu inuenias aliquid elaborandū
in agro d'ni tui. Et plurimum; Non plane totum qui uere
enunciare pphete' aliquid filijs suis ap'lis quod agerent
reliquerūt. aliquid ipsi parentes tui tibi; Sed nec tu ad omē
sufficies; Aliquid p'fecto tuo relicturus es successori. & ille a
lijs et alijs alijs usque infimē; Circa undecimā demq; horam.
& opary ocu' arguuntur. & mittuntur in uitneam; Ante
cessores tui ap'li auclerunt. quia messis quidem multa.

oparū uero pauci; Patnam tibi uendicato hereditatē; Hā
 si filius & heres; Ut pbes heredem euigila adcuram' & non
 ocio torpeas ne' tibi dicatur; Quid hic stas tota die ociosus.
 Multo minus inueniri oportet aut delicis resolutum' aut
 resupinū pompis; Nil horū tibi testatoris tabule assignant;
 Sed quid. Si illarum tenore contentus sis' curam potius
 hereditatis & operam quam glām' & diuicias; Blanditur
 cathedra. Specula est; Inde demiq; sup' intendis sonans
 tibi epī nomine n̄ dominū s; officium; Quid in loceris
 in eminenti un̄ omnia p̄spectes. qui speculator sup' omnia
 constitueris. Cū p̄spectus ille p̄cinctum parit n̄ ocium;
 Quando libet glārī ubi ociari n̄ licet. Hec locus est ocio' ubi
 sedula urget sollicitudo om̄rum eccl̄arum; Nam qd tibi
 aliud dimisit sc̄s ap̄ls. Quod habeo inqt hoc tibi do; Quid
 illud. Unum scio n̄ est aurum neq; argentū' cū ipse dicat.
 argentū' & aurum n̄ est in; Si habē contingat' utē. n̄ plibitu
 s; p̄tempore; Sic eris utens illis. quasi n̄ utens; Ipsa quidē
 qd ad animi bonū spectat. nec bona sunt nec mala; Usus
 tam̄ horū bonus. abusus mala. sollicitudo peior. questus
 turpior; Esto ut alia quacūq; ratione hec tibi uendices.
 s; n̄ ap̄lico iure; Hec enī tibi ille dare qui n̄ habuit potuit;
 Quod habuit hoc dedit. sollicitudinē ut dixi sup' eccl̄ias;
 Unq̄d duracionē. Audi ipsum; Non durantes aut in clero.

f; forma facti gregis; Et ne dictum sola humilitate putes.
n̄ etiam ueritate. uox dñi est in euanglio; Reges gentiū do-
minant̄ eorū. & qui potestatem habent sup̄ eos benefici uoca-
ntur; Et infert; Vos autē non sic; Planum est; A p̄tis in-
ter dicitur dñatus; Et ergo tu & tibi usurpare aude. aut
dñans ap̄tatum. aut ap̄licus dominatū; Plane ab aliter utro
phibetur; Si utrumq; sim̄ habere uoles. p̄des utrumq; alio-
quin n̄ te exceptum numero illoꝝ putes. de quib; querit̄
d̄s sic; Ipsi regnauerūt & non ex me. p̄ncipes exstiterunt
et ego non cognoui illos; Iam si regnare sine d̄o iuuat. ha-
bes gl̄am. s; non apud dñm; At si interdictum tenent̄ audi-
amus edictum; Qui maior est ur̄m aut. fiat sicut iunior.
& qui p̄cessor est sicut qui ministrat; Forma ap̄lica hec est.
dñatio interdicit̄. indicatur ministratio; Que & commen-
dat̄ ipsius exemplo legislatoris. qui secutus adūngit; Ego
autē in medio ur̄m sum. tanquā qui ministrat; Quis se iam
titulo hoc in gloriam putet. quo se prior dñs gl̄e insigniuit.
Merito paulus gl̄atur in eo dicens; Ministri xp̄i sumus & ego;
Et addit; Ut minus sapiens dico plus ego; In laboribus plu-
rimis. in carceribus habundantius. in plagis supra modum.
in mortibus frequent̄; Op̄clarum ministerium; Quo non
id gl̄osius p̄ncipatu. Si gloriari oportet forma tibi sanctorū
p̄figitur. ap̄toꝝ. p̄ponitur gl̄ia; Parua ne tibi illa uideatur.

o. aut. ment.
in. p̄. p̄. p̄.

3

Quis michi tribuat simile fieri in gloria sanctorum; Clamat propheta;
 Michi autem nimis honorificati sunt amici tui deus. nimis confortatus est principatus; Clamat apostolus; Michi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi; hoc gloriaris opto semper obtinere gratiam quod apostoli quod prophetae delegere sibi transmissere tibi; Agnosce hereditatem tuam in christi cruce in laboribus plurimus; felix qui dicere potuit plus omnibus laboravi; Gloria est si nichil in ea inane. nil molle. nil resipituum; Si labor terret. merces inuitet; Unusquisque enim secundum suum laborem mercedem accipiet; Et si ille plus omnibus laboravit. non tamen totum elaboravit; Et adhuc locus est; Exi in agrum domini tui. et considera diligenter quantum hodieque adhuc de veteri maledicto siluescat spiritus ac tribulus; Exi in quantum mundum. ager est enim mundus qui tibi creditus est; Exi in illum non tanquam dominus sed tanquam villicus. iudicare et procurare unde exigendus es rationem; Exi dixerunt quibusdam tuis passibus. intente sollicitudinis. et sollicitate intentionis; Neque enim ipsi qui iussi sunt ire in orbem uniuersum orbem circuierunt presentia corporis sed mentis prudentia. et tulerunt oculos quosdam considerationis tue. et uide regiones. si non sunt magis sicce ad ignem. quam albe ad messes; Quia multe quas putaueras fruges diligenter in specte. uepres potius apparebunt; Immo ne uepres quidem annose et ueternose arbores sunt; Sed non profecto

4

fructifere. nisi forte glandiū. aut siliquarum q̄s porci mā
ducant; Quo usq; occupant terram. Nonne si exis. i. certus
ista. pudebit ociosam iacē securū. i. pudebit sine causa fal
cem aplicam accepisse. In hunc quondā agrum ysaac
patriarcha exierat. cum primo rebecca occurrit ei. & in
scriptura habet. exierat ad meditandum; Ille ad medita
ndum. tu ad extirpandum egrediaris. necesse est; Tibi
iam p̄cessisse meditatio debet. tempus faciendi p̄maneb;
Si n̄c hesitare incipias. id quidem sero; An non iuxta con
siliū saluatoris fecisse debueras. an non estimasse opus me
tiri uires. ponderasse sapientiā. merita comparasse. sumptus
computasse uirtutum; Age ergo. puta tempus putacionis
ad esse. si tū meditacionis p̄uuit; Si cor mouisti. mouenda
iam lingua. mouenda est & manus; A cingē gladio tuo.
gladio sp̄s. quod est uerbum dī; Glorifica manū & brachium
dextrum. in faciendo uindictam. in nationibus. increpationes
in p̄p̄tis. in alligando reges eorū. in compectib; & nobiles eorū.
in manibus ferreis; Si hec facis. honorificas ministriū tuū.
& ministrum te; Non medioeris est iste p̄ncipatus; Exur
bare est hoc malis bestias a t̄mitis tuis. quo gre
ges tui securi in pascua educantur; Domabis
lupos. i. ouibus n̄ dominabis; Pascendas utiq; non p̄men
das suscepisti; Si bene considerasti quid sis. hec te oportet

tere face non ignoras; Porro scienti & non facienti peccatū
 est ubi; Non es oblitus ubi legisti seruus sciens uoluntate dñi
 sui & non faciens digna plagis uapulabit multis; Sic pphete
 sic apli factitabant; Fortes fuere in bello n̄ molles in sericis;
 Si filius aploꝝ es & ppharum et tu fac similites; Uendica tibi
 nobile genus similib; morib; quod non aliunde nobile. quā
 morum ingenuitate & fidei fortitudine fuit; Per hanc uice
 runt regna opati iusticiam adepti pmissiones; hoc cyrogra
 phum paterne tue hereditatis quod tibi euolutū ubi inspi
 cias portionē que te contingit; Induere fortitudine et
 hereditasti; Posside fidem posside pietatē posside sapien
 ciā; s; sanctorū sapiām ipsa est timor dñi & habes quod tuū
 est; habes sine defraudatione integrum patrum fundum;
 Preciosissim⁹ fundus uirtus est; Bonus fundus humilitas in
 quo omne edificium spiritale constructum crescit uitem
 plum sc̄m inctio; Per hanc n̄ nulli possedere etiam portas
 inimicoꝝ; Que enī uirtutum eque potuit demonū omnē
 debellare supbiam tyrannidem hominū; Ceterum cum
 omni indifferenē psonę hec sit quedam turris fortitudi
 nis a facie inimici nescio quo pacto tñ uis eius maior in ma
 iorib; & inclariorib; clarior combatit; Nulla splendi
 dior gemma in omni p̄cipue ornatu summi pontificis; Quo
 enī celsior ceteris eo humilitate appareret illustrior & se ipso;

f

f. p. t.

h

Arguat forsitan quod non satis primis explicitis partibus;
infectas nescio quomodo stilus excurret. describe inchoans quale
te oporteat esse. cum nec dum quis sis plenius expressisset;
Credo erubescens in summo positum apice uideri hominem
nudum. festinauit induere insignibus suis; Ab his nempe
eo deformatior. quo illustrior pares; Hunc quod potest abscon
di ciuitatis super monte posite desolatio. aut latere fumus
lucernae extincte super candelabrum. Summa in recto rex
fatuus in solo sedens; Et nunc audi canticum meum minus
suauiter. sed salutariter; Ostruosa res gradus summi. et animi
infimus. sedes prima. sed uita una. lingua magniloqua. et ma
nus ociosa. sermo multus. sed fructus nullus. uultus grauis.
et actus leuis. ingens auctoritas. et uuitans stabilitas; Ad
mouit speculum. fecit se in eo uultus agnoscat. tu tuum
gaude dissimile inueniri; Inspice tam et tu ne forte et si
fit unde merito placeas tibi. et in quo debeas displicere
non desit; Uolo gloriari testimonio conscientie. sed inuicem.
ut eodem ipso humilieris; Rara uox. nichil in consci sum;
Cautior in bonis ambulans. si et mala non lateant; Quam ob
rem ut dixi noueris te. ut inter angustias que non desunt
fruaris conscientie bono. magis autem ut scias quod desit
tibi; Nam cui non desit. Omnia illi desunt. qui nil sibi de
esse putat; Quid si summus pontifex sis. Hunc quod quia summus

pontifex ideo summus? In summum non ueris esse si putas quod summum;
 Quis summus? Cui ad diuinitatem non possit; Grauius erras si te illum existi-
 mas; Absit; Non tu de illis es qui dignitates uirtutes putant;
 Tibi ante ex parte uirtus quae dignitas fuit; Augustus reliquit
 illam sententiam alijsque qui diuinis coli honoribus non timeuerunt.
 Verbi gratia; Habuchodonosor alexandro antiocho herodi;
 Tu uero considera non confirmatione summum te dici; compari-
 one; Hec me putes compatione dicere meritorum; ministeriorum;
 Sic te existimet homo ut ministrum christi; et quod absque praedicio
 scitatis cuius praediximus summu plane inter ministros; Alias
 uiti te ad summum uel non putare summum aut uel putari
 ante quod sis; Nam quomodo proficis si iam sufficis tibi; Non sit p
 unde aut pigrum uestigare quod de sit aut fateri quod de sit.
 uerecundum; Loquere quod et uoce antecessoris tui non quod
 iam accepit aut quod iam profectus sit; Et rursum; Ego me
 non arbitror comprehendisse; Hec scientia sanctorum hec longe ab illa
 que inflat; Hanc qui apponit apponit et dolore; dolore
 hunc nemo unquam sapiens subterfugit; Est quippe medicina
 lis dolor pro quem stupor ille letalis animi duri et impotentis
 extinguit; Et ideo sapiens qui dicere potuit et dolor meus incon-
 spectu meo semper; Hunc iam repetende reliquie si que sunt
 loci illius a quo paulo ante diuertim; Age indagem adhuc
 diligentius quod sis quod geras uidelicet pro tempore personam in ecclesia

f.

dei; Quis es? Sacerdos magnus summus pontifex. Tu princeps
 epōꝝ tu heres apłōꝝ. tu p̄matu abel. gubnatu noe. patriar
 cha tu abraham. ordine melchisedech. dignitate aaron.
 auctoritate moyses. iudicatu samuel. potestate petrus.
 unctione xp̄c; Tu es cui clauēs tradite. cui oues commisse s̄t;
 Sunt quidē & alij celi ianitores. & gregum pastores; s; tu
 tanto gloriosus quāto & differentius utrumq; p̄cētis nomen
 hereditasti; H̄ abent illi sibi assignatos greges. singuli sin
 gulos; tibi uniuersi crecti uni sumus; H̄ ec n̄ om̄iū s; pas
 torum tu om̄ium pastor unus; Unde id̄ pbem queris; Ex
 uerbo dñi; Cui enī uon dico epōꝝ s; & apłōꝝ sic absolute et
 discrete tote commisse sunt oues; Si me amas petre pasce
 oues meas; Quas; Illius ut illius popłos ciuitatis. aut regio
 nis aut regni; Oues meas inquit; Cui n̄ planū. n̄ designas
 se aliquas. sed assignasse om̄is; Nichil excipitur ubi distin
 guitur nichil; Et forte p̄sentes celi condiscipuli erant. cum
 committens unam unitatem om̄ib; commendaret. in uno grege
 & uno pastore est illud; Una est columba mea. formosa mea
 p̄fecta mea; Ubi unitas. ibi p̄fectio; Reliqui numeri p̄fecti
 onē non habent s; diuisionē. recedentes ab unitate; Inde
 est qđ alij singuli singulas sortiti sunt plebes. scientes sa
 cramentū; Demq; iacob; qui uidebatur columna ecclesie;
 una est contentus iherosolima. petro uniuersitate concedēs;

f. Arabo

.i. dñi saluatoris

Pulchre uero tibi positus est. suscitare semen defuncti fr̄is. tibi
 occisus est ille; Nam dictus est frater dñi; Porro cedente dñi
 fr̄e; quis se alter ingerat petri p̄rogatiue. Ergo iuxta ca-
 nones tuos. alij in parte sollicitudinis. tu in plenitudine pote-
 statis uocatus; Alior̄ potestas certis artat̄ limitib; tua exten-
 ditur. & in ipsos qui potestatem sup̄ alios acceperunt; Hone-
 si causa extiterit. tu ep̄o celum claudē. tu ipsum ab ep̄atu
 deponere. etiā & tradere sathane potes. Stat ḡ inconcussū
 p̄uilegiū tuū. tibi tam indatis clauib; quā in uerb; comm̄datis
 Accipe aliud qđ nichilominus p̄rogatiuā confirmat̄; Discipuli
 nauigabant & dñs apparebat in littore. qđq; iocundū erat
 in corpore rediit uo; Sciens petrus quia dñs est in mare
 se misit. & sic uenit ad ipsum. alijs nauigio uenientib; Quid
 istud. Nempe figuram singularis pontificij petri. p̄ quod
 n̄ nauē unā. ut ceteri quicq; suā. s; sc̄lm ipsū suscepit guber-
 nandū; Mare enī sc̄lm est naues ecclē; Inde est qđ altera
 uice instar dñi gradens sup̄ aquas unicum se xp̄i uicarium de-
 signauit. qui non uni pp̄lo. sed cunctis p̄ esse deberet; Siquidē
 aque multe pp̄li multi; Ita cum quisq; cet̄or̄ habeat suam.
 tibi una commissa est grandissima nauis. facta ex om̄ib; ip̄a
 uniuersalis ecclā. toto orbe diffusa; Tu quis es; Sed uob̄ ob-
 liuisci etiā qđ; Nam & ego n̄ sum oblitus id me p̄misisse.
 repetiturum in oportunitate; Quam oportune cū eo qui

es etiam quod ante eras consideras; Quid dico eras? Et nunc
es; Quid definas intueri quod non desisti esse. Una sane con-
sideratio est quod fueris et quod sis; Nam qui sis alta; Non
oportet ut ista extundat illam in seruituto tu; Et si ut dixi
adhuc quod eras et non minus hoc es quam quod factus es post-
forte et magis; Denique illud natus es mutatus hoc non in
hoc mutatus; Non reiectum illud sed istud adiectum; Tracte-
mus utrumque simul nam ut prefatum me memini collate
exinueni ambere res meliores fient; Dixi super consideranti quod
sis naturam occurrere qua es homo; Nam homo natus es; Por-
ro punctanti quis persone respondebit nomen quod est episcopus quod
quidem factus non natus es; Quid tibi horum videtur ad purum esse
tuo principali pertinere quod factus an quod natus? Homine quod
natus? Hoc ergo consilio confideres maxime quod maxime es
hominem videlicet quod et natus es; Hec modo quod natus sed
qualis natus oportet attendas si non ut tue considerationis
fructu iutilitate peruari; Tolle prinde iunc hereditaria hec
promata ab iuncio maledicta; Dirumpe uelam foliorum ce-
lantium ignominiam non plagam curantium; Dele fucum
fugacis honoris huius et male colorate uitorum gente ut tu
de iudum consideres quia iudus egressus es de utero
matris tue; Nunquid insulatus? Nunquid micans gem-
mis aut floridus sericis aut coronatus gemmis aut suffar-

cinatus metallis. Sic iuncta hec ueluti nubes quasdam matu-
 ritas uelociter transeuntēs. & cito p̄transiuntas dissipēs et ex-
 suffles a facie considerationis tue. occurrit tibi homo iudis.
 paup̄ & miser & miserabilis. homo dolens qđ homo sit. erubescens
 quod iudis sit. plorans quod natus sit. murmurans quid sit.
 Homo natus ad laborē uou ad honorē; Homo natus de mulie-
 re & ob hoc cum reatu. breui uiuens tempore idō q; cū motu.
 repletus multis miseris et p̄pterea cū fletu. et uiuē cū multis.
 quia corporis & anime simul. Quid enī calamitate uacat.
 nascenti in peccato. fragili corpore & mente sterili. Uere q;
 repletus cui uirginitas corporis et fatuitas cordis cumulatū
 traduce sordis. mortis ad dictione; Salubris copula. ut cogitās
 te summū pontificē. attendas parit̄ uilissimū cinerē non
 fuisse s; eē; Inuitet̄ cogitacio naturā inuitet̄ & qđ dignus est;
 auctore naturę. summa inuāq; consocians; Hōmne natura imp̄-
 sona hominis uili limo uite sp̄gaculū colligant. Hōmne auc-
 tor nature in suā p̄sona uerbū limūq; contempant. Ita tibi
 siue formā tam de n̄re concretione originis quā de sacram̄-
 to redemptionis. ut altus sedens. n̄ alta sapiens sis. s; humilia
 de te sciens. humilib; q; consentiens; P̄tinde si consideras
 quantus es. cogita et qualis & maxime; hec te sane considera-
 tio tenet uite. nec ate auolare sinit. n̄ ambulare in magnis.
 neq; in mirabilib; super te; In te consistō; Non infra dei. non

Qualis

attolli supra non euadē in longius non extendi in lacus; Tene
mediū si non uis p̄dē modum; Locus medius tutus est; Me-
dium sedes modi et modus uirtus; Omēm extra modum
mansione sapiens exilium reputet; P̄pterea non est illi ha-
bitare in longo quod ultra modum sit; ne in lato quidē qd
extra sit; P̄orro nec in alto ut ino qd altūm sup̄ alterum
infra sit; Deniq; & longitudo extr̄mum habē solet. & di-
latio scissuram & altitudo ruinā & p̄fundū absorptionē; Dico
hec plam̄ ne me putes ea loqui. quę ap̄t̄s comprehendē hortāt
cū omnib; sc̄is longitudinē. latitudinē. sublimitatē. & p̄fundū.
qd alterius erit & disputacionis & tempis; Hūc autē longū
dico. cū sibi homo longiorē p̄mittit uitam. latum autē cum
in sup̄fluas animus distenditur curas. altum cū de se plus p̄su-
mit. p̄fundum cū se plus deicit; Qui igitur longa sibi me-
tatur tempora. nōne uere ingreditur iter extr̄mū transi-
ens uite terminos p̄ductiori sollicitudine. Inde est qd homi-
nes in p̄senti a sese exules p̄ obliuionē. in alia p̄ inanē sollici-
tudinē migrant sc̄la. non p̄ futura. in ino nec futura; Simi-
liter animi distentus in multa. multis laceretur curis; nece-
sse est; Hēmp̄e in ino derata extensio extenuationē. & exte-
nuatio in inia scissionē facit; Jam uero alta p̄sumptio qd
tuli ruinosa p̄cipitacio est. Legisti uanq; ante ruinam
exaltatur cor; Quid e regione in inie pusillatimitatis de-

reccio nisi despata quedā absorptio est. In hac fortis non deiciēt;
 Prudens longioris uite non abduccetur incerto; Modestus mo-
 derabitur ciuas tempabit a supfluo n̄ deerit anecessarius;
 Porro iustus altiora se non p̄sumet s; loquet̄ cū iusto; Si iustus
 fuero non leuabo caput; Tu ergo in hac consideratiōe tui
 caute ambules. & tota equitate uerseris ut nec plus uero tibi
 tribuas nec plus iusto parcas; Porro plus uero tribus non in
 arrogando tibi quod non habes bonū s; et quod habes asseri-
 bendo; Uigilant̄ discerne qualis exte. y qualis sis dono dī et n̄
 sit in spū tuo dolus; Crit autē nisi fideliter parcens tua tibi
 et que sunt dī dō sine fraude resignes; Exte mala bona ad nō
 eē p̄suasum tibi non ambigo; Saue inter considerandū q̄lis
 sis etiam qualis fueris ad memoriam reuocandum; Conferen-
 da priora posteriorib; Profecis ne in uirtute in sapientia in
 intellectu in suauitate mox an ab his forte quod absit defecis;
 Patencior sis an impatencior solito. gracimior lenior ne in so-
 lenior an humilior. affabilior aut austerior. exorabilior an
 fficilior. pusillior animo an magnanimior. serius in agis an
 plusculum dissolutus. timoracior an forte fidentior quā opor-
 tet; Quā latus tibi patet campus in hoc genē considerandi;
 Memoro ego pauca ueluti quedam seminaria p̄ferens non
 tam ipse serens s; dans semen serenti; Oportet innotescat
 zelus tuus. clementia tua. discretio moderatrix earundē

uirtutum. qualis uidelicet in donandis uirtutibus. qualis sis in
ulciscendis quā uirtutibus. modis loci temporis obseruato;
Prorsus consideranda tria hec uirtutum harum. ne non
sint uirtutes. si p̄ter hec repant; Nempe euisim non naty
ra uirtutes. s; usus facit; Nam ex se indifferentes esse uolunt;
Tuum est aut abutendo & confundendo face uicia. aut bene
ordinate q; utendo uirtutes; Solent discretiouis oculo calig
ante alterutru sibi p̄ripere loca. t̄minos occupare; Porro
caliginis due sunt cause. ira & molhor affectus; Iudicij
censuram eneruat. illa p̄cipitat; Quomodo ab altero non
p̄chitetur. aut pietas clementie. aut zeli rectitudo. Turbatus
p̄ ira oculis clementer nil inuenitur. suffusus fluxa quadam
& muliebrī mollicie animi rectum non uidet; Non eris inno
cens. si aut p̄uinas eum cui forte parcendum eet. aut parcas
ei qui fuerat puniendus; In tribulationibus quoq; qualem te
inuenieris nolo dissimiles; Si constantē in tuis. condolentē
in alienis gaude; Recti cordis hoc; E regione p̄uersissimū.
si cum uyp̄p̄ris dephendatis fortasse impaciens. in uimine tantū
in alienis compaciens sentiaris; Quid in p̄p̄ris nichil ne est qd
consideratioē sollicitet. Est utiq; si diligenter attendas. quā
ratus semp exstiterit. qui non uil modice in p̄p̄itate animū
relaxarit a sui custodia. & disciplina; Quando hec incantis
non fuit ad disciplinā. qd ignis ad ceram. quod solis radius

admiratē glaciē. Sapiens dauid. sapientior salomon fuit. sed
 blandientib; uicis scdis reb; alter ex parte alter extoto desipuit;
 Magnus qui incidens in aduersa n̄ excidit ut parum a sapientia.
 nec minor cui p̄sens felicitas si arripit non irripit. Quāquā facili
 inueniētis qui sapientiā retinuerūt. contraria sibi fortuna quā
 qui p̄picia non p̄diderunt; Preferendus ille & magnus est. cui
 inter p̄p̄a saluum r̄sus indecentior aut sermo insolentior aut
 inuolentior cuius uestis ut corporis non irrepit; Et si recte
 hortatur sapiens sapientiā scribi in ocio cauendū & in ocio ocium
 est; fugienda p̄inde ociositas. mater nugarum. nouerca uir
 tutum; Inter sc̄lares iuge sunt in ore sacerdotis blasphemie;
 Interdum t̄n si incidant ferende fortassis referende nunq̄;
 Magis inuementū caute & prudentē nugacitati; Prumpen
 dum sane inseri n̄ quidē. q̄d non modo utilit̄ s; libent̄ audiunt.
 & supersedeant ociosis; Consecrasti os tuum euanglio. talib; iam
 ap̄ire illicitum. assuescere sacrilegium est; Labia sacerdotis
 aut custodiunt scientiam. & legem requirūt de ore eius. non
 nugas p̄fecto aut fabulas; Verbum scurrile. quod faceti urba
 in ue nomine colorant. non sufficit p̄grinari ab ore. p̄cul &
 ab aīre relegandum; fēde ad chabinnos motūs. fedius mo
 ues; Porro detrahēre aut detrahentē audire. quid horū dam
 pnabilius sit. non facile dixerim; De auaricia non est quod
 tūm fatigem intūm. cum pecuniā tanquā paleam

dicaris habere; Non profus non est quod pilla timeatur a iudi-
cis tuis; s; est quod timeatur nec noxie minus infidari iudi-
cantibus; solet de quo maxime quid intus lateat conscientia
latere nolim; Quid illud sit queris; *Acceptio personarum*; Non
parui te reum peccati existimes si facies peccatorum firmis
& non potius causas diuicias meritorum; Est autem iudicium
cuius sic inuicem sentis inter omnes quos noui ex his qui
cathedras ascenderunt sedebis me iudice solitarius; quia uera-
citer singulariterque leuasti te super te iuxta prophetam; facilitas
credulitatis hec est cui callidissime uulpecule magnorum ne-
mine comperi satis cauisse uerficias; Inde et ipsi pruchilo
ire multe inde innocentum frequens ad delictum inde p[re]iudi-
cia inabsentes; Gratulor autem tibi nec enim absentacionis apud
te uereor incurse notam gratulor inquam p[ro]fidere te usque ad
huc absque horum omnium querela multa an & sine culpa tu inde-
ris; Hinc ad ea que sub te sunt consideratio uttendenda;
At alterius principii hoc siquidem tuis occupationibus sermo bre-
uior competencior est. *Expt lib ij. Incip lib iij de*
ius superioris libri con si de ra no ne
hinc principium ponit; Itaque iuxta p[ro]missum illius
consideranda que sub te sunt; Que nam sunt illa non est quod
atque querendum putes sacerdotum optime eugenij rectius
fortasse que non sunt queris; Orbe exeuinctum ei qui forte

uolet explorare: que non actuā p̄tinent curam; Parentes tūi
 destinati sunt. n̄ aliquas regiones s; ipsiun debellaturi orbem;
Ite nos bē uniuersum dictum est illis; **I**psi uero uidentes tui
 cas emere glachos. igitur eloquium. & sp̄m uehementē arma
 potencia dō; **Q**uo non p̄uenere uictores. inliti filij excussorum.
Quo non sagitte potentium acute. cum carbonib; desolatorijs.
Et quidē inonem t̄ram exiuit sonus eorū. & infines orbis terre
 uerba eorū; **P**enetrabant & incendebant uerba illa. uicenta igni.
 quē dñs misit in t̄ram; **O**ccūbebant strenuissimū bellatores.
 s; non succumbebāt. triumphabant & mortui; **H**uius confortat
 est principat' eorū constituti sunt p̄ncipes sup omēm t̄ram; **L**is
 tu successisti in hereditatē; **I**ta tu heres & orbis hereditas; **A**t
 quatin' hec porcio te contugit aut contingerit illos. id sobria con
 sideratione pensandū; **N**on enī p̄ omēm reor modū. sed sane
 quo dāten' ut michi uidetur dispensatio tibi crechta est super
 illum. non data pos sessio; **S**i p̄gti usurpare & hanc contra
 dicit tibi qui dicit; **D**eus est orbis terre & plenitudo eius;
Non tu ille de quo p̄pha & erit omnis terra possessio eius; **X**p̄c
Hic est. qui possessionē sibi uēdicat et iure creationis. et me
 rito redemptionis et dono patris; **C**ui enī alteri dictum est
 postula a me & dabo tibi gentes hereditatē tuam. et possessionē
 tuā terminos terre. **P**ossessionē et dominiū cede hinc. tu cū
 iam illius habe; **P**ars tua hec. ultra ne extendas manum;

Quid inquis? Non negas p̄ esse et dn̄ari uetas? Plane sic. Quasi
non bene p̄sit. qui p̄est in sollicitudine. Nunquid non & uilla
iuliano. et pariuilius dn̄s subiectus est pedagogo. Hec tam̄ uille
ille. nec is s̄i dn̄ dn̄s est. Ita & tu p̄sis ut p̄uideas. ut consulas.
ut p̄cures ut serues. P̄sis ut p̄sis. p̄sis ut fidelis serc̄us. impru-
dens quē constituit dn̄s supra familiam suam. Ad quid. Ut
des illis escam in tempore. hoc est ut dispenses non impes. hoc
fac et dn̄ari ne affectes hominū homo. ut non dominet̄ tibi om-
nis iniūsticia. At satis sup̄ quē id intinatum supra. cum
quis sis disputaretur. Addo tam̄ & hoc nam nullū tibi uenentū.
nullumq; gladiū. plus formido quā libidinē dn̄anchi. Certe ut
multum tibi tribuas. si multū deceptus non es. tal te existimas
accepisse a magis ap̄tis. Recordare nūc uocis illius. sapientib;
& insipientib; debitor sum. Et si non indebitam tibi ipsam
censes. Hoc quoq; similit̄ memento debitoris molestum notū
seruienti potius quā dominanti con-
gruere. Seruus meu-
uangelio audit. Quantū debes dn̄o
noscis sapientib; & insipientib; non
torē. curandū si inope tibi et tota
Auglantia considerari
At quom̄ & qui n̄ sapiunt sapiant. & qui sapiunt non desipiant.
et qui desipiēre resipiscant. At nullum genus insipientie. in-
fidelitate ut sic loquar insipientius. Ergo & infidelibus debitor
es. iudeis. grecis & gentib;. Inter est p̄uide tua dare opam quā

possis. ut increduli conueriant ad fidem. conuersi non auertant.
 auersi reuertant; Porro pueri ordine ad rectitudinem. sub-
 uersi ad ueritatem reuocentur. subuersores inuictis rationibus
 conuincant. ut uel emendent ipsi si fieri potest. uel si non p-
 daunt auctoritate facultateq; alios subuertendi; Non omnino q; ab
 hoc insipientium genere pessimo tibi dissimulandum; Dico autem he-
 reticos scismaticosq; nam hi sunt subuersi & subuersores. canes
 ad scissionem. uilipes ad fraudem; Et sunt inquam eiusmodi maxime tuo
 studio aut corrigendi ne peant. aut ne p-
 inant coercendi; Esto;
 de iudeis excusat te tempus. habent t-
 minum suum qui p-
 terunt non
 poterit; Plenitudinem gentium p-
 ire oportet; Sed de ipsis gen-
 tibus; quid respondebis; Inno-
 quidem tuo consideratio respondet
 tibi p-
 cunctanti sic; Quid in sum est patribus; ponere in eu-
 glio meta-
 uerbum suspendere fidei donec infidelitas durat; Qua ratione
 putam substituit uelociter currens sermo. Quis primus inhibuit
 hunc salutarem cursum; Et illis causa forte quam nescimus aut
 necessitas potuit obstitisse; Habetis que dissimulandi ratio. Qua
 fiducia qua conscientia christi non uel offerunt eis qui non habent.
 Tu ueritatem dei in iniusticia detinemus. Et quidem quandoque pueniat
 gentium plenitudo necesse est; Expectamus in eas incidat fides. Cum
 credere casu contingit. Quomodo credent sine predicante. Petrus
 ad corneliu philippis ad eumuchum missi sunt; Et si exemplum
 recentem querimus augustinus ab beato gregorio destinatus;

forma fidei tradidit anglis; Et de his tu ita tecum; Ego ad
do & de pertinacia grecorum qui nobiscum sunt. et nobiscum
non sunt. iuncti fide pace diuisi. quãquam & infide ipsa
claudicauerunt a semetis rectis; Et item de heresi que clam
pene ubiq; serpit. apud aliquos seuit palam. Nam paruum
los ecclesie passim & publice deglutire festinat; Quers ubi
fit hoc? Uti qui terram austri tam sepe uisitant. ecce huius
sciunt et possunt dicere tibi; Cunt & redeunt per medium illoꝝ
aut transeunt secus. & qui boni adhuc egerunt nec dum au
diuimus; Et forsitan audiuissemus. nisi paruo hispanie salus
populi uisisset; Tuum est et plage huic remedium prouidere;
Sed est insipientia. que ipsam quoq; iam prope modum stultam
fecit sapientiam fidei; Quomodo et ipsam catholicam pene
totam uisus hoc infectis; Nam dum et in ipsa quinq; que nostra
sunt querunt. fit ut inuicem inuidentes. inuicem prouocantes.
exerceamur ad odia. animemur ad iniurias. armemur ad
lites. cauilemus ad dolos. feriemur ad detractiones. primum
ad malecheta. opprimamur a fortioribus. opprimamur infirmiores;
Quam digne & laudabiliter occupatur meditatio cordis tui
aduersus tam pestilens insipientie genus. quod corpus ip
sum christi quod est multitudo credentium occupasse consi
deras; O ambicio ambientium crux. quomodo omnes torquens
omnibus places? Nil acerbius cruciat. nil molestius inquietat;

Primal
optimal

nil tam apud miserof mortales celebris negocijs eius; An non
 limina aploꝝ plus iam ambicio qua deuoicio terit. An non
 uocib; eius usq; in tota die resultat palatium. An questib; eius
 tota legum canonuꝝq; disciplina infudat. An non spolys
 eius om̄s italica inbiat. inexplebili auaritate rapacitas. Qd
 ita tua ipsius spiritalia stuctia non saltem intercudit. sed
 etiam abscedit. Quociens sc̄a & fecunda tua ab otuꝝ rocia fec̄
 inquietu. et inquietans malum; Aliud est quod ab opp̄ssis
 appellatur ate. aliud autē quod ambitio in ecclia pte reg
 nare uoluit; Hec de esse illis ne hinc aliquatenus assentire
 oportet. Quare uero inque fouetur illa sprunt illi. Utriq;
 tam debitor es illis ut erigas istis ut reprimas; Et qm̄ incidit
 de appellationib; psequi aliquatenus non erit abre; Magno
 m̄his et pio opus est intutu. ne quod magna fuit necessitate
 p̄sum male utendo reddatur inutile; Nichi uidetur in
 multam posse eas deuenire p̄nciem si non summo mode
 ramine adtrentur; Appellatur de toto mundo adte; Ad
 quidē intestimoniu singularis primatus tui; At tu si sapi
 non primatu gaudebis sed fructu; A p̄tis dictum est; In hoc
 nolite gaudē quod sp̄e subiciuntur uobis; Appellatur adte
 ut dixi & utinam tam fructuose qua necessarie; Utinam
 cū opp̄ssus clamat sentiat opp̄ssor. et non supbiat. impius
 unde incenditur paup; Quid tam decoru. ut aduocatione

Appellatur

tui nominis oppōsi effugiant uerſum non refugiant. Quid
ere regione tam puerſum tam recti alienum ut letetur qui
male fecit. & qui tulit inaniter fatigetur inhumaniffime non
moueriſ erga hominē cū illate iniurie cumulauere dolorem.
& labor itineris et dampna expenſarum; Sed nichilominus
ignariſſime uillum non moueriſ. qui huic tot calamitatū
partim auctor. partim exſtitit cauſa; Cingula homo cū
hec contingunt. moueāt miſeratio moueatur & indignatio
tua; Alteram leſo. altā lecenti debes; Conſoletur ille damp
norum reſarcitu ſuorum. ſatiffactione iniuriarum ſine calum
pniarum; Cum iſto ita agatur ut feciſſe peniteat. qđ non ti
mit facē. & non de penis innocentiſ rideat; Arbitror idē
debe pati illum. qui ſine cauſa forte appellauit; Formulā
hanc iuſticię p̄figit tibi. & diuine incommutabilis ratio equi
tatis et inſallor ipſa appellationū lex ut illicite uſurpata
appellatio nec p̄ſit appellanti. nec obſit appellato; Ut quid
enī fruſtra appellatus ſit homo; Quam plenum iuſticię. ut ſe
ſe potius leſerit. qui uoluit pximū; Appellatſe utiq; inquit
eſt inique & impūne iniquarum appellationum fomes; In
iqua autē om̄is appellatio. ad quā iuſticię inopta n̄ coegit;
Appellare non ut graues. ſi ſi graueris licet; Appellandum
a ſententia; Aute ſententiā imp̄bo om̄ino niſi ob manifeſtū
grauatū p̄ſumitur appellatio; Qui igitur non grauatus

appellat. liquet quia aut gravare intendit. aut tempus redimere;
 Non est autē suffugiū appellatio. sed refugium; Quātos uo-
 uimus appellasse. pulsatos quos interim licet. qđ nunquā licet;
 Non nullis & quo aduixerunt. licuisse apellationis suffragio ne-
 faria scimus. uerbi grā. incestum adulterium; Quale est hoc
 turpitudinē patrocinari. qđ ul' maxime formidari atq; opor-
 tet. Quo usq; murmur uniuerse terre aut dissimulaf aut non
 aduertis. Quo usq; dormitas. quousq; n̄ euigilat consideratio tua
 ad tantam apellationū confusionē adq; abusionē. Preter ius
 et fas. pret̄ morē & ordinē sūnt; Non locus. non modus. non
 tempus discernit aut psona; Presumunt leuit̄ passim. plerūq;
 et nequūt; Volentes malignari. non ne his potissimū terreti
 solebant. Hūc t̄rori ipsi ex his magis fiunt. atq; id bonis; An
 uictum uersum inueniunt. non mutatio dextere excelsi hec;
 Appellant boni amali. ut n̄ faciant bona. & supsedent auoce
 tonitruū tuū formidantes; Deniq; appellant ep̄i. ne illicita
 audeant matrimonia soluere ul' phibē; Appellantur ne ra-
 pinas. ne furta. ne sacrilegia et que hui' modi sunt punire
 ullatenus ul' phibē p̄sumant; Appellantur ne indignas et
 infames psonas. a sacris officijs beneficijs ue repellē seu amo-
 uere queant; Quod tu inuenis remedium morbo hunc ne
 quod reptum ad remedium fuit. reptatur ad mortē; Zelatus
 est dñs domum orationis factam speluncā latronū; Tu eius

ministrat diffimulas miserorum refugium. data arma iniquita
ti. Videas passim proprias partes oppressorum. et primum ad appella
dum non tam grauatos quam grauare uolentes; Quid hoc mis
terum. Tuum est considerare non meum commitari istud; Et cur
inquis male appellati non ueniunt ostensuri suam innocenciam.
malicia conuicturi. Vico quod adhuc dicere solent; Nolimus
uexari frustra; Incuria est que qui procliu faueant appella
tionibus foueant appellationes; Cessuris roine domi cedere sacuis;
fateor me omnino de credere his; Que das michi in tam crebris
appellationibus que hodie fiunt. qui per pensis itineris ut mun
tum restituerit illi que forte appellauit. O irum u si ita omnes
et appellantes iusti. et appellati rei uero examine inuenti sunt;

7 Diligite inquit iusticiam qui habitatis terram; Paruum est ius
ticiam tenere nisi et diligas; Qui tenent tenent. qui diligunt
zelantur; Amator iusticie inquit iusticiam et persequitur
eam; Porro omnem iniusticiam persequitur; Nichil tibi et illis qui
appellationes uenationes putant; Pudet elogium quod apud
ethnicos iam uertitur in parabolam. duos mouum ceruos pin
gues; Ut inuis loquar. pro facecie quam iusticie hic; Tu si
amas iusticiam. appellationes non affectas si sustines; Ve
rum quid emolumenti affert ecclesie dei tua uini hominis
iusticia. ubi sententia preualet alteri affectorum. At istud loci
istius erit. cum ceperit uersari que circa te sunt; Huc uero

non te existimes ociose uacare consideratione. hinc qua apella-
 tiones ad legitimu si fieri potest reuocet usum; Et si hinc
 mea querat ul' potius curet sententia dico appellationes.
 ut n̄ contempnendas; nec usury paudas om̄ino; Porro horū
 quid insolenti censeam. hanc facile dixerim. nisi qđ usury patio
 quanta uidetur inducere contemptu necessitate ac p̄ hoc forte
 acruis insectanda que amplius nocet; Aut n̄ uere nocentior
 est. mala in se. in partu peior; **H**onore ipsa est que ipsum us
 quoq; nature. aut extenuat. aut extirpat. Nam sepe reb;
 etiam p̄ciosissimis gr̄am non modo demit. s; etiā adiuuit;
Quid sacramentis accepti? Usurpata tam̄ ab indignis iudici-
 que ue ~~.....~~ tractata minime acceptantur;
Magis habent damnationē. quia debitā uenerationē non
 habent; fateor grande & generale mundo bonū eē appel-
 lationes. idque tam necessarium. quā solē ipsum mortalib;
Reuera qđdam soluiticē est. p̄dens ac redarguens. opa tene-
 brarum; Proorsus fouende & manu tenende. sed quas extor-
 sit necessitas. non calliditas adiuuenit; Usurpatorie sunt
 eius modi om̄s. non subuementes in necessitate; s; optulan-
 tes iniquitati; **Q**uid in uentant in contemptum? Quanti
 ut talib; quoq; deferrent. etiam de p̄prio cessere iure. ne
 longo et casto itinere fatigarent; Plures tam̄ sua amittē
 non ferentes appellationes minus oportunas et celsa nomi-

na importuni contēpserūt; Dico aliquid qđ ad rem p̄tinet.
exempli causa; Quidam sibi publice desponsauit uxorem;
Ad est dies celebris nuptiarum; Per acta om̄ia iuuuati multy;
Et ecce homo concupiscens uxorem p̄ximi sui inuocē appel
lationis inopinate prupit. affirmans sibi traditam p̄r̄ suam
pocus eē debē; Stupet sponsus herent om̄s sacerdos n̄ aude
p̄gredi; Frustratur om̄is apparatus ille. discedit unusq̄s q̄ in
domum suā suā cenam manducatur. sponsa aut̄sa ex thalamo
sponsi suspenditur. quisq̄ roma reditum est; Parisius con
ti git hoc nobili galliarum ciuitate sede regia; Rur̄sus in
ciuitate eadē quidā desponsata sibi uxore chem cōstituit
nuptiarū; Interim emergit ~~calumpnia~~ calumpnia.
dicentib; quib; dā non debē coniungi; Ad iudicium eccl̄ie
causa dilata est; Sed expectata sententia appellatum est
sine causa sine grauiamine solo frustratorie dilationis iuuuaty;
At ille siue p̄dē que pararat. siue dilectę tam diu frustrari con
sorcio nolens nichilominꝰ quod p̄posuerat contempta seu dis
simulata appellatione p̄egit; Quid illud quod in auidicio
rensi eccl̄a nup̄ a quo dā adolescente p̄sumptū est. Nempe
defuncto scō ep̄o. uolentibus clericis alium ut moris est eligē
sibi uir̄uenit ille appellans ex uetans ne fieret quousq̄ isset
et redisset abire; Cui tam̄ appellationi nec ipse detulit; Hā
cum iudēt se contemptū tanquā qui irrationabilit̄ appellas.

fer afficitis quos potuit sibi. t̄cia die post factam ab alijs electio
 nē fecit suam; Cum itaq; ex his et innumeris talib; liqueat. non
 ex contemptu gigni usurpationē; s; ex usurpatione contēptum
 uideris tu quid sibi ^{uoluit} ~~uidet~~ quod zelus t̄r̄. assidue pene uinchi
 cat illum. istam dissimulat; Uis deniq; p̄fectus colubere con
 temptū. Cura in ipso utero pessime inat̄is p̄focari germen
 nequā; Quod ita fiet. si usurpatio digna animaduersione
 multet; Tolle usurpationē. & contēptus excusationē n̄ habet;
 Porro inexcusabilitas ausum explodet; Non sit p̄inde usur
 pator. & contemptor nullus erit. aut admodū rarus; Bene
 facis tu quod appellationū negato suffragio. immo suffragio.
 multa remittis negocia ad cognoscentes. ut qui noscē cicius
 possint; Ubi enī ceterior aut facilior nocio. ibi decisio tucior
 expectior q; eē potest; Quam plenū gr̄e. quod multoꝝ p̄ in
 & laborib; parcas et sumptib; At quib; sic credas. id tibi omni
 modis attendendū; Poteram multa de eodem utiliter addē
 his; s; memor p̄positi mei contentus inter un occasionem de
 disse ad alia transeo; Et primum qd̄ occurrit transleundū reos;
 Preses et singularit̄; At quid. Eget dico tibi consideratione;
 Nunqd̄ ut de subditis crescas. Nequaquā s; ut ipsi de te; P̄n
 cipem te constituer̄. sed sibi non tibi; Alioquin quo pacto
 te reputas superiorē his. a quib; beneficium inuencas. Audi
 dūm; Qui potestātē habent sup̄ eos. benefici uocantur;

no.

principale
utem p̄di l̄

At istud de his qui foris sunt; Quid ad nos. Tuid mendacit̄
diceris si non tam beneficis eē. quam beneficis p̄ esse intendas;
Paru de relictis; animum est. de subditis n̄ p̄fectum querere sub
ditos; si questum p̄prium in summo p̄sertim omnium nich
turpius; Quā pulchre magister gentium. parentes filijs.
n̄ filios de b̄e censuit parentib; thesaurizare; Non medio
cris gl̄e uox illa identidē ipsius. non requiro datum si fruc
tum; At iam transeam⁹ & hinc. ne quis morā in his meā. aua
ricie notam uite interpretetur. Que q̄ longe fit ate superiori
libro testatus sum. sciens quanta et iniqua tua necessi
tate respueris; Ad te p̄inde scripserim ista non p̄pter te;
Hempe quod tibi scribitur soli p̄desse non debet; Hic locus
auariciā carpit. a quo incio inuimus satis tua optimo est. an
et opus tu uideris; Vidimus tñ ut oblata a superiorib; taceam.
que tangē n̄ adquiescis. germanicos detumuisse saccos. sed
p̄cio non massa; Argentum reputatū est fetuū. sumarij non
leuatis sarcinis hominū nichilominū repatriant ut inuiti;
Houa res; Quando acten⁹ aurū roma refudit. & n̄c romanorū
consilio id usurpatū non credunt; Duo uenerunt. ambo
locupletes & ambo rei. siquidē unus inogunt⁹. et colomen
fis alter; Alteri grā gratis reddita est. alter indignus credo
cui gracia redderetur. audiuit; Cū quali ueste intrasti. cum
tali egredieris; O uocē magnificā. uocē p̄sus aplice dignita

tis ut libertatis; Quid minus ab illa habuit pecunia tua tecum
 sit in pditione: nisi quod in illa plus zelus iusta plus modestie sonuit;
 Quid ille de transmarinis partibus; pene a finibus terre et mari
 currens per periculum suum suum et alienis facultatibus; rursus emendo.
 Jam enim emerat prius; tulit multa; sed retulit non omnia tantum; In
 cidit miser in manus alias accipe quam dare potenciores; Bene
 fecisti tuas in utroque seruans innoxias; nec imponere scilicet
 ambizioso; nec subponere in quo in amone adquiescens; Non
 sic a paupere episcopo contumisti; dans quod daret; ne in munificus
 notaretur; Accepit clam; quod palam dedit; Sic de tuo sac
 culo consultum uerecundie iuri; Sic quoque curie morem gerens.
 tuo beneficio inuidiam declinauit eorum qui diligunt inue
 ra; Non potes abscondere et factum nouum et personam; Audire
 grauat. Et ego eo libentius predicco; quo tu molestus audis;
 Si tibi sic expedit; et michi sic; Tam non oportet christi gloriam
 filere me; quam nec te querere tuam; Et si quis inuimurare; ad
 huc respondebit tibi ex euangelio; Quanto eis precipiebat tam
 tomagis plus predicabant dicentes; Bene omnia fecit; Audi
 aliud si tantum aliud; Ad dicere fortassis primum quis dicat; Tua
 consideratio uiderit hoc; Michi uidetur non longe a uero
 dissentire; quod id forte inter auaricie species locandum pu
 tauerit; Ego uero illius aut speciem esse; aut speciem habere
 non negarim; Sane inter est tue perfectionis; et malas

116.6n

 no. qm
 daret
 opit. magis

f

res et malas pariter species deuitare; In altero conscientie:
in altero fame consulis; Puta tibi non licere & si alias forta-
sse liceat quicquid male fuerit coloratum; Denique interroga
maiores tuos et dicent tibi; A bonum specie mala abstinete
uos; Sane minister dñi imitetur dñm quia ipse ait; Qui
mihi ministrat me sequatur; & habes de illo; Dñs regna-
uit decorẽ induit est. induit est dñs fortitudine; Tu q̄
esto fortis infide. decorus ingla. & pbasti te imitatorẽ dei;
Fortitudo tua & fiducia fidelis conscientie decor tuus & splendor
bone opinionis; Ita queso induere fortitudine. & etiã gau-
dium dñi fortitudo tua; Porro specie tua et pulchritudine
tua nichilominus tanquã ppria similitudine delectatur; In-
duere uestimentis gl̄e tue. uestire duphrib; quib; domesticos
suos fortis illa mulier induere consuevit; Non sit inconsci-
entia nutans infirmitas modice fidei non sit infama neuus
male speciei & uestiris duphrib; Et gaudebit sponsus sup
sponsam atumã tuã et gaudebit sup te dñs tuus; O uariis
quorũ sũ hec ignarus usq; adhuc quid dicẽ uelun; Non te
tollo diucius murmur loquor & querimoniã eccliarum;
Truncari se clamitant ac demembrant; Uel nulle ut pauce
admodum sunt. que plagã istam aut non doleant. aut
non timeant; Queris quam. Subtrahunt abbates ep̄s
ep̄i archiep̄s archiep̄i patriarchis siue p̄natis; Bona

no de plenitudine p̄uere
quod an expedit illa vi

ne species hec. **Q**uoniam si excusari queat ut opus; Sic factitan-
do pbatis uos habere plenitudinem potestatis; si iusticie forte non
ita; facitis hoc quia potestis; si; utrum debeat is questio est; ho-
norum ac dignitatum gradus et ordines quibus; quos seruare po-
siti estis non inuadere ut quidam uirorum ait; **C**ui honorem honorem;
Spiritalis homo ille qui omnia diiudicat. ut ipse anemine iudi-
cetur. omne opus suum tria quaedam consideratione proueniet; **P**ri-
mum quidem an liceat. deinde an deceat. postremo an expediat;
Hanc se si constat in christiana utique philosophia non decere nisi
quod licet non expedire nisi quod decet. et licet non continuo
tamen omne quod licet decere aut expedire consequens erit;
Age aptem si possum tria ipsa opus huic; **A**t quomodo indecentis
tibi uoluntate plege uti. et quia non est ad quem appelleris
potestatem exercere negligere rationem. **T**u ne maior domino
tuo qui ait. non ueni facere uoluntatem meam. **Q**uia quoniam non minus
derechi quam elati animi est. ueluti rationis expertem non pratio-
ne sed plibitu agere. nec iudicio agis; appetitu; **Q**uid tam bestiale.
Et si indignum cum uis intenti ratione uiuere pecus. quod uis rec-
tore omnium tantam contumeliam nature honoris iniuriam
ferat. **S**ic degenerando quod absit generale opprobrium fecisti
pprium tibi; **H**omo cum in honore esset non intellexit. c. e. vi. a. f.
f. est illis; **Q**uid utem tam indignum tibi quam ut totum tenens.
non sis contentus toto. nisi minutias quosdam. atque exiguas

8

ij

ij

legimus

uiri huius

portiones ipsius tibi credite uniuersitatis tanquã non sunt
tue satagas nescio quom̃ adhuc facere tuas. Ubi etiã memi
nisse te uolo parabole nathan de homine qui centum
oues habens unã que erat paupis concupiuit; Huc quoq;
ueniat factum immo facinor̃ regis achab. qui rerum suã
manu tenens unã uineam affectauit; Auertat d̃s
ate ille audiuit. occidisti & possedisti; Nolo autẽ p̃tendas
fructum modo emancipationis illi. nullus est enĩ nisi qd̃
in ep̃i insolentiores & monachi dissolutiores fiunt. Quid
quod et paupiores. Inspice diligentius talium ubiq; li
bertor̃ et facultates et uitas. si non pudenda admodũ
& tenuitas in his. et in illis sc̃laritas inuenitur; Materis
noxie libertatis gemma soboles hec; Quid in peccet licent̃
uagum & male liberum uulgus cum ñ sit qui arguat.
Quid in licent̃ quoq; spoliatur. aut depredeatur inermis re
ligio. cũ non sit qui defendat. Quo enĩ refugium illis. Nun
quid ad ep̃os. dolentes iniuriam. Ridentib; p̃fecto aspici
unt oculis. siue que faciunt mala siue que patiunt; Que
demũ utilitas in sanguine isto. Vereor ne illa q̃ uyp̃pheta
condemnat̃ est d̃s ille iniquens in iniquitate sua moriet̃;
sanguinẽ autẽ eius de manu tua requirã; Si enĩ & extollit̃
qui subtrahit et cui subtrahit uirtus. qui subtrahit quom̃
innocens. Parum est; Inuolumẽ ignẽ; Audi apci; Si

is qui inuimulat scđm animā mortuus est. qui instigat quo
 modo uiuit. Quo in uero non reus mortis amboꝝ & sue
 partē qui gladiū dedit un̄ ambo inorerentur; Hoc est
 qđ dixerā occidisti & possedisti; Adde qđ qui audiunt scan
 dalizent̄. indignant̄ detrahunt & blasphemant. hoc est
 uulnerant̄ ad mortē; Non est bona arbor faciens fructus
 tales. insolentias. dissolutiones. dilapidationes. similitates.
 scandala. odia quoq; qđq; magis dolendum est. inter ecclās
 inimicias graues. p̄petesq; discordias; Uides quā uerus
 sit sermo ille. om̄ia michi licent; s; n̄ om̄ia expediunt. Qđ
 si forte nec licet. Iguosce in̄ n̄ facile aducor licitum con
 sentire. quod tot illicita paritur; Tu ne deniq; tibi licitum
 censeas. suis ecclās mutilare membris. confundē ordinē
 p̄turbare t̄minos quos posuerunt patres tui. Si iusticie
 est ius cuiq; seruare suū. auferre cuiq; sua iusto quom̄
 poterit conuenire. Erras si ut sūmam ita & solam iusti
 tutam actō. urām ap̄licam potestate existimas; Si hoc
 sentis dissentis ab eo qui dicit; Non est potestas nisi actō;
 Proinde quidē sequit̄. qui potestati resistit dī ordina
 tionu resistit. & si p̄ncipalit̄ p̄te facit. n̄ tam singularit̄;
 Deniq; idem ait; Om̄is anima potestatib; sublimiorib;
 subdita sit; Non ait sublimiori tanq; inuino. s; sublimi
 orib; tanquā inmultis; Non tua ergo potestas sola actō

sunt et mediocres sunt & inferiores; Et quomodo quos deus con-
iunxit non sunt separandi sic nec quos subiunxit comparandi;
Monstrum facis si manu submouens digitum facis pendere
de capite superiore manus brachio collaterale; Tale est si in
christi corpore membra aliter locas quam disposuit ipse; Hi tu
facile putas alium esse qui posuit in ecclesia quosdam quidem
apostolos quosdam autem prophetas alios uero euangelistas alios docto-
res et pastores ad consummationem sanctorum in operis ministerii in
edificatione corporis christi; Atque hoc corpus quod tibi ipse
paulus suo uere apostolico figurans eloquio & capiti conueni-
entissime aptans totum ex eo compactum prohibet et conexum
ponit uincturam subministracionis secundum operationem in-
mensuram uniuscuique membri augmentum corporis faciens
in edificationem sui in caritate; Hec uide reputes formam hanc
quia ueteris est exemplar habet ex celo; Neque enim filius po-
test facere quicquam nisi quod uiderit patrem facientem presertim
cum ei sub moysi nomine dictum sit; Uide ut omnia faci-
as secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est; Ui-
derat hoc qui dicebat; Uidi ciuitatem sanctam iherusalem
nouam descendente de celo ad te paratam; Ego enim propter
similitudinem dictum reor quod sicut illic seraphim et che-
rubim ac ceti quique usque ad archangelos & angelos ordinantur
sub uno capite deo ita hic quoque sub uno summo pontifice

no pulchra plura

primates ut patriarche archiepi. epi. pbr. ut abbates. et
 reliqui in hunc modum; Non est parum pendendum. quod idem
 habet auctorem et de celo ducit originem; Quod si dicat episcopus
 nolo esse sub archiepiscopo. aut abbas nolo obedire episcopo hoc de celo
 non est. nisi tu forte quæpiam anglos dicentem audisti nolo
 sub archangelis esse. aut ex alio quolibet inferiorum ordinum ali
 quæ non ferentem sub esse cuiquam nisi deo; Quid inquis? Prohibes
 dispensare? Non si dissipare; Non sum tam rudis ut ig
 norem uos positos dispensatores si in edificationem non in
 destructionem; Demum queritur inter dispensatores ut si
 fidelis quis inueniatur; Ubi necessitas urget. excusabilis dis
 pensatio est; Ubi utilitas prouocat dispensatio laudabilis est;
 Utilitas dico communis non propria; Nam cum nichil horum est.
 non plane fidelis dispensatio est. sed crudelis dissipatio;
 Non nulla tamen monasteria sita in diuersis episcopatibus; quod specialius
 prouenerunt ab ipsa sui fundatione. ad sedem apostolicam prouo
 luntate fundatorum. quis nesciat; Sed aliud est quod largitur
 deuotio aliud quod molitur ambitio. impatiens subiectionis;
 Et hec dicta de his; Super est ut generaliter super uniuersum ecclesie
 statum uideatur consideratio tua. si plebes clericis. si laici sacer
 dotibus; si sacerdotes deo. in ea qua oportet humilitate subiecti
 sunt. si in monasteriis & religiosis locis seruetur ordo. in quibus
 disciplina si super praua opera & docuata censura ecclesiastica

augeat. si floreat uinee honestate & sc̄imonia sacerdotū.
si demū flores fructus parturiant. obedientiā fidelium po-
puloꝝ. si uerā ipsoꝝ. ap̄lica mandata. et instituta ea qua dig-
num est sollicitudine obseruent. ne quid in agro dñi tui.
aut neglectu incultum. aut fraude subreptum inueniat.
P̄ posse inueniri ne dubites; Michi uiximptu est. ut multa &
innumera p̄termitam. que passim neglecta iacent. non
nulla etiā ex his que plātauit dextera tua conuulsa mo-
nstrare; Nonne os tuum in remensi concilio subiecta capi-
tula p̄iulgauit. Quis ea tenet. Quis tenuit. Falleris.
si teneri putas; Si non putas ipse peccasti. aut statuens que
non tenerentur. aut quod non tenentur dissimulans; Pre-
cipuū aucti ut tam ep̄i quā clerici. neq; insup̄fluitate. seu
in honesta uarietate colorū. aut fissura uestium. neq; intonsu-
ra intuentium quoz. forma & exemplum eē debent offe-
dant aspectum. s; potius ita insus acibus errata condemp-
nent. & amorē innocentie conuersatione demonstrant. sic
dignitas exigit ordinis clericoz; Quod si innotuit. ab ep̄is suis
infra xl. dies non obtempauerint. eccl̄asticis beneficiis eoz. de
pontificum auctoritate p̄ruent; Ep̄i uero si p̄fixam penam
irrogare neglexerint. quia inferiorū culpe ad illos magis refe-
rende sunt quā ad desides negligentes q; rectores. tam diu ab
officio pontificali abstineant. donec penā a nobis constitutam

clericis sibi subiectis imponant; Illud etiam duxim' annexen-
dum ut nullus in archidiaconū ul' decanū. nisi diacon' & pbr
ordinetur; Archidiaconi uero decani & ppositi qui infra or-
dines p'nomiuatos sunt. si inobedientes ordinari contēpserint
honore suscepto p'ueūt; Phibem' autē ne adoleſcentib; ul' in-
fra sacros ordines constitutis; si qui prudentia et uite merito
clareſcunt. p'dicti concedant' honores; Uerba tua hec sanxisti
Quid effectum inancipatum. Adhuc adoleſcentes. adhuc qui
infra sacros ordines sunt in ecclesia p'nuent'; Quod ad p'mum
capitū p'tinet. luxus uestium in dicitur; si non restrictus; Pena
dictata sed minime secuta est; Iam quartus ann' ex quo datū
mandatum audiuim'. & uerumē adhuc clericorū p'uatū beneficio
uerumē epōrū suspensū officio luxim'; At luctu amarissimo dig-
num. quod sequutum est; Quid etiā. Impunitas incurie; sobo-
les insolentie mater. radix imprudentie. transgressionū matrix;
Et beatus fionū satagas cura omniū p'mā parentē cauere inu-
triam; S; ad hoc tu opam dabis; Et nūc leua oculos tuos & uide.
si non eque ut prius pellicula discolor sacrum ordinē decolorat.
si non eque ut prius fissura enormis pene inguina uidat;
Solent dicē; Huncqd de uestib; cura est dō. & non magis de morib;. f
At forma hec uestium. deformitatis mentū & morū iudicium
est; Quid sibi uult. quod clerici aliud eē. aliud uideri uolunt;
Id quāte minus castum. minus q; sincerum; Hæmpe habitu f

142
militēs: questu clericos actu neutrum exhibent; Nam neque
pugnant ut milites neque ut clerici euēgizant; Cuius ordinis sūt.
Cum utriusque eē cupiunt utrumque deserunt utrumque cōfundūt;
Unusquisque inquit in suo ordine resurget. hūc in quo. At qui sine
ordine peccauerūt sine ordine pibunt. Aut si summe sapiens
dēs ueracit̄ creditur a summo usque deorsum nichil inordinatum re
linquē uereor non alibi ordinandos. quā ubi nullus ordo ē; semper
tūus horror inhabitat; O miserandam sponsā talib; creditam
parantibus. qui assignata cultui eius p̄p̄o retinere questui non ue
rentur; Non amici p̄fecto sponsi s; emuli sūt; & de his satis que
sub te sunt. et si non ad materie copiam que est multa minus.
certe ad id quod p̄posui ego; Ut scenda iam que circa te sunt sed

Sadea ostium uobis liber quartus aperiat; **Incipit liber**
i michi innotuisset plenē amantissime **uij. de cōfidat**
eugeni p̄ora quē acceptatis. s; hoc ut fidentius in reliquā
p̄cessissem ut cauci aut certe substitissem omnino; Hūc ū quia ob
locoꝝ distantiam. id minime datur. ū mireris si p̄dit exhor ser
mo anceps. uerecunde fateor ad medium ueniens; Præmissis
itaque cōsiderationis par tibi. libris p̄orib; p̄tractatis inuauit̄ est
de his addē que circa te sunt. et ipsa que sub te. sed quo p̄p̄iora
eo importuniora tibi; Nempe coram posita incūriam non
admittunt. non dissimulationē. ū obliuionē; Uehementi
urgenti. turbulenti irruunt. uerendum ne obruant; Circa

huiusmodi quā sobria consideratione opus sit. proprio te experimen-
to edoctum non ambigo; Alioquin si non cauta oportunaq;
inueniat consideratio. occupatio continuabit. & uexationis
non erit modus. & sollicitudinis non erit finis; Non tempus
uacuum non liberum cor. plus laboris & minus utilitatis; Dico
autē instancia tua illa cotidiana abuybe & acyria. et adomes-
tica specialit̄ ecclia tua; **H**ec in quā circa te sunt. cler² & pp̄s
tuus. cui specialit̄ ep̄ar̄is. ac p̄ hoc specialis cure teneris de-
bitor; **H**ū quoq; qui tibi cotidie assistunt. seniores pp̄i. orbis
iudices. & qui item de domo et mensa tua sunt. capellani cu-
bicularij. ministri. quiq; diuersis deputati officijs in obsequium
tui; hy te familiarit̄ uisitant frequentius pulsant. molestius
q; sollicitant; **H**ū sunt qui non uerentur suscitare dilectā.
et ante quā uelit; **E**t p̄mo quidē clerum illum ordinatissimū
eē decet. ex quo p̄cipue in omnē eccliam cleri forma p̄cessit;
Demde omne qd̄ p̄perā agitur te p̄sente id tui p̄i; **I**nter est gl̄e
sc̄itatis tue. ut quos p̄ oculis habes ita ordinati. ita sunt infor-
mati. quā totius honestatis. & ordinis ipsi spectm̄ ipsi sunt
forma; **I**nueniant̄ p̄ cetis oportet expediti ad officia. idonei
ad sacramenta. ad plebes erudiendas solliciti. circūspecti ad
setnet custodiendos in omni castitate; **Q**uid de poplō loquar.
Popl̄s roman̄ est; **H**ec breui potui nec exp̄ssius tū ap̄re de
tuis parrochianis qd̄ sentio. **Q**uid tam notum seculis quā

n i

m

pter uia & fastus romanoꝝ. Gens insueta paci tumultu assueta;
Gens inimis et intractabilis usq; adhuc subdi nescia nisi cū non
ualet resistē; Cū plaga & tibi incumbit cura hec. dissimulare
non licet; Rides me forsitan fore incusabilem psuasus; Hoh
diffidē; curā exigeris ū curationē; O eniq; audisti curā illius
habe & non cura ul' sana illum; Verum dixit quidā non est
in medico semp releuet ut eger; At metus de tuis ppono tibi;
Paulus loquitur pl' omib; laborau; Non ait pl' omib; psui aut
plus omib; fructificau uerbu insolens religiosissime uitans;
Alias autē nouerat homo quē docuit d's. quia unusq; scdm
suū laborē accipiet ū scdm puentum; Et ob hoc in laborib; poti
quā in pfectib; glaudium putauit sicut aibi quoq; habes dicen
tē in laborib; plurimis; Ita queso fac tu quod tuum est. nam d's
qđ suū est satis absq; tua sollicitudine & anxietate curabit;
Planta riga fer curam & tuas explicuisti partes; Sane increm
tum ubi uoluerit dabit dñs non tu; Ubi forte uoluit tibi depre
nichil dicente scriptura; Reddet d's mercedē laborꝝ sanctorꝝ suoꝝ;
S securus labor quē nullus ualet euacuare defectus; et hoc dixerim
absq; p iudicio diuine potencie & bonitatis; Scio indignū cor
popli huius s; potens est dñs de lapidib; istis suscitare filios abrahe;
Quis scit si reuertatur ignoscat et conuertat et sauet eos; Sed
ū est ppositi mei dictare dō quid facē debeat tibi ut uia possim
que oportet & p ut oportet suadere; At locis dubiis i scrupu

losa incidit disputacio; Nam ubi adoriar dice qd sentio. indeo
 satis quod imminet; Clamabit insuetu na iustum negare no
 potit; Ego u ne insuetum qdē assenserī. nempe assuetu scio
 fuisse. ac p hoc in insuetu potuisse uenire. s; non redire in
 insuetu; An u assuetu quis ueget. qd constat u in aliquan
 do factum. s; aliquandiu factitatum. Quid illud sit dica.
 & non pderit; Cur. Quia non placebit satrapis. plus ma
 iestati qua ueritati fauentib; fuerunt ante te. qui se totos
 ouib; pascendis exponerent. pastoris ope & uoluntate glan
 tes. nil sibi reputantes indignu. nisi qd saluti ouiu obuiare
 putarent; Non querentes que sua sunt. s; impendentes;
 Impendere cura. impendere substantia. impendere & se
 ipsos; Un unus illoz. et ego att sup impendar p animab;
 Et tanqua diceit. non uenimus ministrari s; ministrare.
 ponebant quociens oportuisset sine sumptu euglan; Unus
 erat de subditis questus. una pompa. unaq; uoluntas si
 q modo possent eos parare dno plebem pfectam; Idom
 in modis satagebant etiam in multa contritione cordis. i
 corporis in labore & erumpna. in fame & siti. in frigore
 et nuditate; Ubi queso tuuc consuetudo hec. Subit
 dissimilis ualde. longe in aliud mutata sunt studia. et
 utinam non impens; Cura tam & anxietas. et emulatio.
 et sollicitudo fateor pseuerant; Translata hec. non inmi.

tata; Testimoniū uob̄ phibeo. qđ nec substantie parctis non
magis quā ante; Diuersa autē locatio dissimilitudinē
facit; Magna abusio pauci ad os legis latoris. ad manus
om̄s aspiciunt; Non immerito tū; Om̄e papale negocium
ille agunt; Quē dabis intota maxima urbe qui te in papā
recepit. p̄cio fuit spe p̄ci non intueniente. Et tūc potis-
simum uolunt dominari. cū p̄fessi fuerint seruitutē; fide-
les se spondent. ut oportum̄ fidentib; noceant; Ex hoc non
erit consiliū tibi. a quo se arcendos putent. non secretum qđ
se n̄ ignorant; Si stante p̄forib; quoquā illoꝝ morā fecit ut
modicā hostiar̄ ego tunc p̄ illo eē nolo; Et n̄ exp̄ire paucis
nouerim ne & ego aliquaten̄ mores gentis; Aute om̄ia sa-
pientes sunt. ut faciant malum bene autē facē nesciunt;
H̄y inuisi t̄re & celo utriq; iniecere manus in p̄y indm̄ teme-
rarū in scā. sediciosi in inuicē. emuli inuicinos. in humani in
extraneos; Quos neminē amantes amat nemo. & cū timeri
affectant ab om̄ib; om̄s timeant necesse est; H̄y sunt q̄ sub
eē non sustinent. p̄ esse non norunt. superiorib; infideles. infe-
riorib; importabiles; H̄y inuerecundi adpetendū. adnegan-
dum frontosi; H̄y importūni ut accipiant. inquieti donec
accipiant. ingrati ubi acceperunt; Docuerunt linguā suā graui-
dia loqui. cū opent̄ exigua. largissimū p̄ in flores. s; parctissi-
mi exhibitores; Blanchissimi aduatores. & mordacissimū

no. de morib;
romanoꝝ.

detractores; Simplicitissimi dissimulatores. & malignissimi p
 ditores; Excurrem huc plenius te atq; exp̄ssius amonendū
 putantes; horū que circa te sunt in hac parte; Jam adordi
 nē recurramus; Quale est qđ de spolijs eccl̄arum emunt.
 qui dicunt tibi euge euge. Paupum uita in plateis diuitū
 semnatur; Argentum inuito accurritur undiq;
 tollit illud non paupior s; forcior aut q̄ forte cicius p̄currit;
 A te mos iste ut pocius mors ista n̄ cepit utinam uite desinat;
 Sed reliqua p̄sequamur; Inter hec tu pastor p̄cedis deauratus.
 tam multa circumdat uarietate oues quid capiunt. Si
 auderē dicē. demonū magis quā ouū pascua sunt; Scilicet
 sic factitabat petrus sic paulus ludebat; Uides omēm eccl̄a
 ficum zelum feruere sola p̄dignitate tuenda. Et onori
 totū datur. sc̄itati nichil aut parum; Si causa requirente
 paulo sūmissius agē. aut sociali te habere temptaueris absit
 inquit non decet. temporū non congruit. maiestati non
 conuenit. quā geras p̄sonā attendito; De placito d̄i ultima
 mentio est p̄actura salutis tuilla cunctacio; Hic qđ subline
 est. et hoc salutare dicam & quod gl̄am redolet id iustum
 est; Ita omne humile p̄bo ducit ut palatinos. ut facilius
 qui esse quā qui apparere humilis uelit inuenias; Timor
 d̄i simplicitas reputatur non dico fatuitas; Utrum circū
 spectum & amicu p̄prie conscientie calūpniat̄ ypocritam;

d̄p̄t̄os
 p̄ loquū

n̄ uirga
 p̄d̄ am̄atū

Porro amatores quietis. & sibi interduum uacantem inutile dicunt;
Quid ergo. Tu euigilas ne adhuc ad istos. qui circumdelectant
te laqueis mortis. Queso sustine paulisper & sub porta me;
Immo da ueniam non tam temere quam timide loquenti hec. Cum
lor te emulatione bona & utinam quam uehementi tam uti
li; Scio ubi habitas increduli & subisores sunt tecum; Lupi
non oues sunt talium tu tamen pastor; Utilis confideratio qua
forte inueneris quomodo si fieri possit conuertas eos ne ipsi
subuertant te; Quid difficile posse reuerti in oues equib; uer
ti in lupos potuerit. Hic hic non parco tibi ut parcat deus; Pasto
rem te populo huic certe aut uega aut exhibe; Non negabit
ne cui sedem tenes te ueget herede; Petrus hic est qui uelut
processisse aliquando ut gemis ornatus ut sericis non tectus auro
ut uetus equo albo. nec stipatus milite. nec circumstrepentibus
septus ministris; Absque his tamen credidit satis posse impleri
salutare mandatum; Si amas me pasce oues meas; In his suc
cessisti non petro. Constantino; Consulo tollezanda pro tempe.
non affectanda pro debito; Ad ea te potius incito quorum scio te
debitorem; & si purpurat & de auratus incedens non est tamen quod
horreas operam tuam ne pastoralem pastoris heres; Non est quod
erubescas euangelium; Quamquam si uolens euangelizes inter apostolos quod
etiam gloria tibi est; Euangelizare pascere est. opus fac euangeliste.
& pastoris opus implesti; Dracones inquit me moneas pasce.

et scorpiones n̄ oīes; P̄pter hoc inq̄ magis aggredē eos: sed
 uerbo non ferro; Quid tu denūo usurpare gladium temptes.
 quē semel iūssus es reponē in uaginā; Quē tam̄ qui tuū negat.
 n̄ satis in̄ uidetur attendere uerbū dñi dicentis sic; Conuer-
 te gladium tuū in uaginā; Tuus ergo & ipse tuo forsitan iūti.
 & si non manu tua euaginandus; Alioquin si nullo in̄ ad te p̄tine-
 ret & is dicentib; ap̄tis ecce gladiū duo hic n̄ respondisset dñs.
 satis est; si nimis est; Uterq; ergo ecclē & spiritalis scilicet gla-
 dius et materialis; si quidē p̄ ecclā ille uero p̄ ab ecclā exerē-
 dus; Ille sacerdotis; si multis manū; sane ad iūtiū saēdotis.
 et iūssu impatoris; & de hoc alias; Hunc ū arripe illum qui
 tibi ad feriendū creditus est et uulnera ad salutē si n̄ oīes.
 si non ut multos certe quos possis; Non sum inquis melior quā
 patres mei; Quē illoꝝ dom̄ non dico exaspans adiuuit; si non
 irrisit; Ideo tu iūssiste magis si forte auctiant & quiescant;
 Iūssiste & resistentib; Dicendo hec forte nimius dicar; Hū iūā
 illa uox iusta oportune importune; Hūc si audes. minimum ap-
 pellato; P̄phete p̄cipitur; Clama necesses; Ad quos nisi ad scele-
 ratos et peccatores; Annūntia inquit p̄p̄lo meo scelera eorū &
 domui iacob peccata eorū; Prudenter aduerte et sceleatos
 p̄hiberi et p̄p̄lin dñi; P̄uta idem de his et si sceleatos & si inq̄;
 uide ne auctias quod unū ex his meis non fecisti. nec in̄ fecisti;
 fateor p̄p̄lin istum exstitisse usq; adhuc dura fronte yndo

mito corde: si; utrum ne etiam indomabili nescio liquido un
scire possis: potest fore quod nec dum fuit; Si difficilis tui; si;
apud dñm non erit impossibile omne uerbu; Si dura fronte
sunt: durato et tu e contra tuam; Nil tam durum qd duriori
non cedat; Dñs ad ppham; Dedi frontem tuam duriorē fron
tib; eoy; Utinam est qd te absoluit: si egisti cum ppto illo ut
possis dicē: pple nrs quid tibi debui facē & non feci; Si sic feci
sti: nec pfectisti: est demū quod facias: quod dicas; lxi de bur
chaldeoy & dicitur: quia oportet me et alijs ciuitatib; euulgiza
re; Puto nec penitebit exili; orbe p urbe commutato; Ueni
amus iam ad collaterales & coadiutores tuos; Hū seduli tibi
hij intini sunt; Quam obrem si boni sunt: tibi potissimū sunt:
si mali: eque plus tibi sunt; He te dixeris sanum dolentē late
ra: hoc est: ne te dixeris bonū: malis inuitentē; Aut si bonus
fis: bonitas tua solius quē fructum afferre queat; Sicut in
superiori libro dixisse me memini; Quid in quā emolumentū
affert ecclis dñi: tua unius hominis iusticia: ubi sententia
preualet alit affectoy; Sed nec tuta tibi tua bonitas ob
fessa malis non magis quā sanitas uicino serpente; Non
est quo te subducas malo inuestiuo & eregione bonū dome
sticum eo ampli⁹ quo sepius uiuat; Sed siue leuent: siue
grauent: cui rectius imputandū quā tibi: qui tales aut elegisti
aut admissisti; Non de omnib; dico: nam sunt quos non ele

iiii

¶

¶

gisti sed ipsi te at potestate non habent: nisi quā tu eis aut tri-
 bueris aut p̄miseris; Ad idem ḡ reuertū; Tibi imputa q̄quid
 patieris ab eo qui sine te potest facē nichil; His exceptis de
 ceto non inciderate ut iudex eligendi quicq; seu colligendi s̄
 inopis ministerij hui; Tuum est unūquēq; euocare: & ascisce-
 re tibi exemplo moysi senes non iuuenes; s; senes n̄ tam etate
 quā morib; q̄s tu nosti: quia senes ppli sunt; An n̄ eligendi
 de toto orbe orbem iudicaturi; Sane huic negotio n̄ se inge-
 rat rogans; Consilio n̄ p̄ce agendū est; Sunt que necessario
 anob̄ rogantium aut extorquet importunitas aut uecessitas
 meretur; At istud in his que n̄a sunt; Ubi autē n̄ licet qd̄
 uolo facē: q̄s locus roganti; Hic forte qui me rogat hoc ro-
 gat: ut qd̄ uult uelle liceat t̄n & non magis ut uelim; Alius
 palio; Alius forte ipse rogat; Pro quo rogatis sit suspectus;
 Qui ipse rogat p̄se iam iudicatus est; Hec inter est p̄se anp̄
 alium q̄s roget; Clericum curiā frequentantē qui n̄ sit de
 curia; Ad idem moris p̄tinē ambientū genus; Adulantē &
 ad placitū cuiq; loquentē: unū de rogantib; puta etiā si ni-
 chil rogauerit; Scorpionū n̄ est infacie qd̄ formides; s; pungit
 acauda; Si actalium blandicias cor tuum ut assolet moliri
 senseris: inenaueris scriptum; Omnis homo p̄mū bonū unū
 ponit: & cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est;
 Pari pondē estimatus eius humilitatē qui timet: & eius qui

spat; Viri callidi & dolosi proprium esse solet tunc prendere humi-
litate: cum aliquid obtinere uolunt; De quibus dicit scriptura;
Est qui se humiliat nequit & interiora eius plena sunt dolo;
De uobis ipsis fume sententiae huius evidens ac familiare ex-
emplum; Quantos quos supplices admisisti postmodum sustinu-
isti graues insolentes contumaces rebelles; Quod quidem inter-
malum tegunt principia posteriora perdunt; Uerbo solum adole-
scente et studentem eloquentie cum sapientie sit inanis non
aliud quam uisicie hostem reputes; Per huiusmodi falsis scribis dicit tibi
magister; Manus cito uentum imposueris; Excluso itaque hoc uni-
uerso pestifero genere hominum curae tibi maxime sit introduce
tales quos postmodum introduxisse non peniteat; Turpe est tibi
sepius retractare quod feceris & iudicium tuum frequenter
pictari non decet; Diligenter primum omne quod faciendum erit
tracta apud te et cum his qui te diligunt; Tracta ante factum;
quia post factum sera retractatio est; Sapientis consilium est;
Omnia fac cum consilio & post factum non penitebis; Et hoc tibi
persuade qui admitendi sunt difficile incuria posse probari &
ideo si fieri potest utros probatos oportere deligi non probandos;
Hos in monasteriis omnes recipimus spe meliorandi; At curia
bonos facilius recipere quam facere consueuit; Quod si plures in ea
defecisse bonos quam malos profecisse probauimus querendi sane
quibus ne defectus timeatur nec profectus optetur ut pote

Nota

iam pfectis; Itaq; n̄ uolentes nec currentes assumito; s; cunctantes
 s; rementes; Etiam coege illos; compelle intrare; Itah; ut opi
 nor requiescet sp̄e tuus qui non sunt atrite frontis; s; uerecundi
 s; timorati p̄ter dñm tam̄ timeant nichil. nichil sp̄ent nisi adō.
 qui adueniantiu non manus attendant s; necessitates; Qui
 stent uigiliē p̄ afflictis. & iudicent inequitatē p̄ mansuetis t̄re;
 Qui sunt compositi ad mores; p̄bati ad sc̄monia parati ad obedi
 entiam. mansueti ad pacienciā. subiecti ad disciplinā. rigidi ad
 censuram. catholici ad fidem. fideles ad dispensationē. concor
 des ad pacē. conformes ad unitatē; Qui sunt in iudicio recti.
 in consilio p̄uidi. in iubendo discreti. in disponendo industrii.
 in agendo strenui. in loquendo modesti. in aduersitate securi.
 in p̄sitate deuoti. in zelo sobrii. in misc̄a n̄ remissi. in ocio
 n̄ ociosi. in hospitio n̄ dissoluti. in conuiuio n̄ effusi. in cur. a rei
 familiaris n̄ anxii. aliene n̄ cupidi. sue n̄ pdigi. ubiq; & in om̄ib;
 circūspecti. qui legatione p̄ xp̄o fungi. q̄cuis opus erit nec uisli
 renuant. nec n̄ uisli affectent; Qui qd̄ uerecunde excusant
 obstinatus n̄ recusent; Qui uisli p̄ aurū non eant. s; xp̄m se
 quant. qui questū legationē n̄ estimant. uec requirant datū
 s; fructū; Qui regib; iohannē exhibeant. egyptiis moysen.
 fornicantib; sinees. heliam idolatris. helyseum auaris. petrū
 mentientib;. paulū blasphemantib;. negotiantib;. xp̄m;
 Qui uulgus n̄ sp̄nant s; doceant. diuites n̄ palpent. paupes

U
o
r

non grauent. s; foueant uinas pncipiū n̄ timent. s; contēp
nant; Qui n̄ cū turba intrent & cū ga exeant qui ecclās n̄
spolient s; emendent; Qui mar suppia n̄ exhauriant. s; corda
reficiant & crimina corrigant; fame suē p̄uideant. nec inui
deant aliene; Qui orandi studiū gerant & usum habeant
ac de om̄i re orationi plus fidant quā suē industrie ul' labori;
Quoz ingressus pacificus modestus exitus sit; Quoz sermo
edificatio quoz uita iusticia. quoz p̄sentia grā. quoz memo
ria in benedictione; Qui se amabiles p̄beant n̄ uerbo s; ope.
reuerendos exhibeant. s; actu non factu; Qui humiles cū hu
milib; & cū innocētib; innocētes; Uros dure reclarquāt
malignantes coherceant. reddant retributionē supbis; Qui
non de dote uidue & patrimonio crucifixi se ul' suos ditare
festinent. gratis dantes qd̄ gratis acceperunt; Gratis facientes
iudicium iniuriā patientib; uindictam in nationib; increpan
ones in p̄p̄tis; Qui de tuo quoq; spū demq; spū ad instar illorū.
62. lxi. moysi accepisse certantur. p̄ quē siue p̄sentes siue absentes
contendant placere tibi placere dō; Qui ad te redeant fatigati
quidē s; non suffarcinati; Simuliter & glantes qd̄ n̄ curiosa seu
p̄ciosa queq; t̄rarum attulerunt. s; quod reliquerint pacē regnis.
legē bābaris. quietē monasterijs. ecclijs ordinē. clericis discip
linā. dō pplm̄ acceptabilem sectatorē bonoz opum; Dignum
uenire ad mediū factum dulcis memoriē martiri n̄ri; Hosti

hoc s; an inmemeris ignoro; Is cardinalis pbr̄. functus aliquñ lega
 tione indana tam paup remeavit ut pene expensis & equis
 deficientib; iux pueniret florentiã; Ibi ep̄s loci donavit ei
 equũ quo p̄sas usq; ubi tũc eram p̄uectus est; Post triduum
 credo sequit̄ ep̄s. erat enĩ illi causa cũ adũsario. & agendi
 aderat dies cepit requirere suffragia amicor̄; Cũq; p̄ singulos
 sollicitarent̄ uentum est ad martinũ; fiducia erat maior in
 illo qui ñ posset inmemor eẽ recentis beneficiũ; Tũc martin̄
 decepisti me inquit. nesciebã tibi imminere negotium; Tolle
 equũ tuum ecce instabulo est; Et hora eadẽ resignavit illi;
 Quid dicis mi eugenĩ; Nonne alteri seculi res est rectisse legatũ
 de terra auri sine auro transsisse p̄ trã argentũ & nescisse ar
 gentum donũ insup quod poterat eẽ suspectum ilico reiecis
 se; Sed õmni locũ suauẽ ubi incidit occasio memorandi & no
 minandi suauissimi odoris uirum; Ep̄m loquor karnotensẽ
 gaufridũ qui legationẽ in partib; aquitanie p̄p̄ris sup̄tib; stre
 nue amministrauit idq; annos plures; Rem loquor qm̄ uidi ipẽ;
 Erat cũ eo in trã illa cum aq̄dam pbr̄o p̄sentatus est illi piscis;
 quẽ uulgo uocant sturgeonẽ; Percunctat̄ legatus quanti ue
 nierit ñ accipio inquit nisi recepis p̄cium & resignauit illi
 solidos quinque inuito & uerecundo; Item cũ essem in quodã
 oppido dnã illius oppidi obtulit ei p̄ deuotione cũ manuũgio
 duas uel tres parabides pulchras ligneas tam; Quas aliquñdo

vn

diu intuens homo scrupulose conscientie laudauit eas: s; non
adqueunt accipe; Quando argenteas recepisset qui ligneas
refutauit. Non fuerunt q̄ legato possent dicē. ditauim⁹ abra
ham; Ipse uero cū samuhelē libe contionabāt ad eos; Loquim⁹
mi de me coram dñō. & coram xp̄o eius. utrum bouē cui quā
ur̄m tulerim. aut asinū si quēpiam calumpniat⁹ sum. si op̄si
aliquē. si de manu cui quā inūsus accepi. & contēpnam illud
hodie uobisq; restituiam; O si talium darēt copia uirorū. qua
les p̄strinxim⁹ nūc. quid te felicius quid illo iocundius seculo.
Honne scdā abet̄nitate illoꝝ tibi tempoz breuitudo uidētur.
cū te quaquā uersum p̄cedens stipatum uideres tam inchi
to agmine beatorū. Si te noui heres. & altum trahens suspi
rium tecum loqueris; Putas fore posse quod dicit⁹. Putas
hic sum⁹. quousq; hec fiant. Quis det uiuē ut uidere con
tingat. O si uiderē inuita mea ecclā dī talib; inmixtam
columpnis. osi dñi mei sponsam cernerē commissam fidei.
tante creditam puritati. Quid me beaci⁹ qd ue securus.
cū ei⁹modi circa me uite mee & custodes spectarem similiter
et testes. Quib; om̄ia mea secreta secū tē committerē. cōmu
nicarē consilia. q̄bus me totum refundere. tanquā alteri m̄;
Qui si uelē aliquaten⁹ demare. non sinerent frenarent p̄ci
pitem dormitantē suscitarent; Quoz me reuerentia et
libertas extollentē reprimereut excedentē corrigereut;

viii

Quorum me reuerentia et fortitudo nutantem firmaret erige-
 ret diffidentem; Quorum me fides et sc̄itas adqueq; sc̄a. adqueq;
 honesta. adqueq; pudica. adqueq; amabilia. et boue fame puo-
 caret; Et nunc reduc oculos in eugeni ad eum qui n̄ est curie
 seu eccl̄e statum. & studia platonum eorum p̄sertim qui sūt incircin-
 tu tuo; Sed de his actenus ego; Palpau non fodi parietem; Tibi
 licet fodere & uidere ut pote p̄phe filio; Michi p̄grechi fas non
 est; Unum dico q̄d in facie est; Ridicule ministri ur̄i ur̄is se con-
 p̄biteris anteferre conantur; Non hoc ratio habet. n̄ antiqui-
 tas habuit. n̄ consentit auctoritas; Et si de sua consuetudine ca-
 lumptia fruitur melius p̄fecto illa qua sumus ordo contemp-
 nitur; Fruolū tam̄ satis un̄ maxime obtinere id uolunt; Hos
 sumus inquit. qui monū celebritate domino pape contū-
 ctiores assistunt; sedenti p̄piores assident; p̄cedentem p̄sterores
 p̄cedunt; hoc totum dignitatis p̄uilegium non est. s; sedulita-
 tis debitum. diaconi nomen sollempni ipsa administratione in-
 terp̄tant; Deumq; p̄biteris ordinata confessione ambientib;
 maiestatem uos ad pedes sedetis; Propiores assistitis ut habeat
 paratiores; In euanḡiis legitur quia facta est contentio inter di-
 scipulos quis eorum uideretur eē maior; Beatus eēs si sic cetera
 circa te tenerentur; Tedet iam curie exeundum palatio.
 domi expectant nos; H̄y non modo circa s; q̄dam in intra-
 te sunt; Non est sup̄uacua consideratio qua intendis dispo-

nerere domui tue. puidere his qui in sinu tuo et gremio tuo sunt;
Ego dico et necessaria; Paulum audi; Siquis domui sue p̄esse
nescit. q̄ modo ecclie d̄i diligentia adhibebit. Item; Siquis
suorum & maxime domesticorum curam non habet. fidem negavit et
est infideli deterior; Et hec dicens non te moneo sumis occupa
tum intendere infimis & quasi minutum fieri minimis inpende
qd̄ maximis debes; Quid te intrices un̄ te eripuit d̄s; Hec
inquit omnia adiciunt uobis; Unde tam & hoc oportet facere
et illa non omittre; At illa p̄te agens p̄ te etiam oportet p̄uide
as qui p̄te de his p̄uideant; Nam si unus seruus p̄ se non sufficit
simul & custodie uimentorum et cure m̄sarum tu p̄te q̄modo in
tendere ualeas. et tue domui & d̄ni parit̄ de qua scriptum est;
O iher̄ quā magna est domus d̄i; Vacuum p̄sus asollicitudine
rerum minorum & uilium oportet eē animum tam magnis & tam
multis intentum rebus; Oportet liberum quē nulla sibi uendi
cet uolenta occupatio; Oportet ingenium quē nulla deorsum
trahat indigna affectio; Oportet rectum quē nulla seorsum
auertat sinistra intentio; Oportet cautum quē nulla subeat
furtiua suspicio; Oportet uigilem quē nulla a sese abducat
p̄grina & curiosa cogitatio; Oportet firmum quē nulla concu
tiat repentina turbatio; Oportet inuictum quē nulla sati
get ul̄ continua tribulatio; Oportet amplum quē nulla co
artat rei temporalis amissio; Hic iste non te dubites. i. bonus

priuandū & ferendum malis. si animū diuidens et dī rebus
 itius parit reb^{us}. uolūns inptari. **P**curandus quē implices. qui
 pte molat. **P**te dico uou tecum. Queclam pte facies queclam
 pte et alios simul. queclam palios et absq; te. Quis sapiens et in
 telliget hec. Non est qđ inter ista dormitet consideratio tua.
 Ego uero agenda domus tue. sub eo genere quo nouissimū posui
 locanda censueri. **P**er alium ut dixi illa facies. At is si fidelis
 n̄ fuerit fraudabit. **S**i non fuerit prudens fraudabit. **Q**ue
 rendus p inde fidelis & prudens quē constituas sup familiā tuā.
 Adhuc inutilis est. si tēum ei desit. **Q**ueris quid hoc. **A**uctori
 tas. **Q**uid eū pdest ei uelle et scire queq; dispoñe p ut necesse
 est. si quod scit & uult non potest. **O**anda ergo facultas ageu
 di p libitu. **S**i in p iudicium rationis putas hoc fieri. memento
 fidelem qui agere nichilominū p ratione uolet. **A**dtende pru
 dentē qui agere nichilominū p ratione sciet. **S**ed fidelis solers
 que uoluntas tunc pderit cum ei assatim suppetet. unde tota
 facilitate mancipet effectui cunctis sine cunctatione parentib;
Subdendi igitur om̄s. **N**ullum patiatur contradictorē. **N**emo
 qui dicat cur fecisti sic. **P**otestatem habeat excludē et aduūtē
 quos uolūt. mutare ministros transferre ministeria ad quos
 et quādo uolūt. **I**ta timori sit om̄ib; ut sit et utilitati p̄sit om̄
 nib; ut om̄ib; p̄sit & de om̄ib;. **C**laudestrinas et susurratas de
 lationes non suscipias aduersus eum. magis detractiones

cenfueris; Et hanc uelim generale tibi conftituas regulā ut
omnē qui palam ueretur dicē qđ in aure locutus est. fufpectū
habeas; Quod fite iudicante dicendū coram ille remittit dela
torē tu iudices non accufatorē; Itaq; unus omnib; facienda in;
iungat et unū omīs refpondeant; Tu illi habeas fidē uacans;
tibi iecclē dī; Si quomun' aut fidelis inueniatur aut prudens
fidei potius committendū; Sane eduoib; tucius hoc; Quāq;
fidoneus non reperitur. et finim' fidelem fufinuere potē confilio.
quā te immergē laborinto huic; Memento faluatorē uidam
echoionū habuiffe; Quid epō turpi q' uincumbē fuppellectili
et fubftanciole fūe feruari omiā a fingulis fciscitari de omīb;
morderi fufpicionib; moueri adqueq; p̄dita ut neglecta.
Aduer recundiā dico quoycā ei' modū feruantū cotidie omne
fubam fuam. munerantiū fingla de minutis & quadratib; ex
igentium rationē. Non ita ille egyptius qui ioseph omnib; tra
ditis ignofabat quid habet in domo fua. Erubefcat xp̄tū xp̄i
ano fua non credens; homo fine fide fidem tamē habuit feruo.
fup omiā bona fua conftituens eum; Et hic erat alienigena.
O ira res; Satis fup q; ep̄i ad manū habent quib; animas credāt
et cui fias committant facultatulas ū inueniunt; Optimi uide
licet estimatores rerum. qui magnā de minimis parū aut
nullam de maximis curā gerunt; Sed ut liquido datur in
telligi patieuci feruus xp̄i iacturam quā irām; Cotidianas

Intima p̄p̄

expensas cotidiano recipimus scrutino. & continua dñici
 gregis detrūta nescimus; De p̄cio escarum et mīno panū
 cum ministris cotidiana discussio rara admodū cū pb̄ris cele
 bratur collatio de peccatis ppl̄oy; Cedit asina et est qui sub
 leuet eam. pit anima. y nemo est qui reputet; Hec mirum
 cū nec m̄os quidē assiduos sentiam̄ defectus; Hōne ad sin
 gulas supputationes istas trasctū. urimur. anxiamur; Quā
 tolerabilis rerum quā mentū sustinent̄ iacturam; Quare
 inquit non magis fraudē patimur. q̄ uesto tu qui alios doces
 doce te ipsum si tam̄ non tam̄ docuisti pluris te habē q̄ tua;
 Transitoria ista que stare tibi nullo pacto queunt. fac ut ate
 transeant ū p̄te; Ruus qua fluit cauat trā sic decursus
 temporalium conscientia rodit; Si potest torrens magro discurre
 sine lesione satoy. et tu te ista sine vulnere mentis posse tracta
 re confidito; O m̄modo consulo studeas ate auertere concursū
 hoy; Oulta nescias plurima dissimules. non nulla oblitiscaris;
 Sunt tam̄ que ignorare te nobis mores quoyq; et studia;
 Hon oportet ut uicia domus tue ultimus scias q̄quā plu
 rimum nouimus contigisse; Qua p̄pter ut diximus alius
 alia dispenset de disciplina tu p̄uide; Illud uerum credas
 si insolentior coram te aut sermo sonuerit ul̄ habitus
 apparuerit. manus tua sup eus mochi tu ulciscē inuiriā tuā;
 Impunitas ausum parit ausus excessum; Domum ep̄i,

debet scitudo. debet modestia. debet honestas; horum disciplina
custos; Sacerdotis domestici aut cetis honestiores aut fabula
omnibus sunt; In uultu in habitu in incessu illorum qui circa te sunt
nil refidere in pudicium. nil indecentis patiaris; Discant atque
coepi tui comatulos pueros et comptos adolescentes secum non
habere; Certe inter mitratos discipulos calamistratos non debet;
Et memento quod sapiens ammonet; filie tibi sunt. noli facere
tuam hilariter ad eas offerre; Hec austeritate tamen suadeo tibi;
gravitate; Illa infirmiores fugat hec reprimat leuiore; Illa
si adsit odibilem hec si desit contempibilem reddit; In omnibus
tamen modis melior; Ergo ne seuerius uelim nec dissolutius;
Quid hac mediocritate gravior ubi nec de seueritate sis oneri
nec de familiaritate contempui; In palatio papam. domi te patrem
familias exhibe; Ament te domestici tui si non facito ut timeant;
Utilis semper custodia oris. que tamen affabilitatis gratiam non exclu
dat; Ergo ubique frenanda lingua preceptis maxime autem in conui
uio; Ille conuenientior habitus si actu quidem seuerus sis. multo
serenius uerbo serius; Capellani et qui tecum iungunt diuini
uicium officii non sunt sine honore; Tuum est tales tibi pro
de re qui digni sint; Seruiant eis ab omnibus tanquam tibi; Necessa
ria de manu tua accipiant; His contenti sint que tu proiudicaris
illis. tu uide ne egeant; Super hoc que forte ab aduentantibus
petere deprehendes. gratia iudica; Ad deos tamen id de cetis

officialib; deceruendum; Uerum hoc ex habundanti. nā formā
 istam iam olim ate positam recordam; Quid tuo digni aplatu.
 Quid salubri ad conscientia honestius ad fama utilius ad exem
 plum. Optimi cauon qui picit auaritia ex calumpnia hoc est
 non a conscientia tantū; Libet iam et hunc claudē librum s; in
 calce aliqua uelim ul ante dicta quasi ep̄ylogando repetē ul addē
 p̄termissa; **C**onsideres ante omnia scaā romanā ecclā cui dō
 auctore p̄s. ecclārum matrē eē non dnām. te uero n̄ dnū ep̄m.
 s; unū ex p̄s; Porro fr̄m diligentū dnū. et participē tūntium
 eū; De cetero oportet te esse considera formā iusticie. sc̄inomie spe
 culum. pietatis exemplar. asser̄torē ueritatis. fidei defensorē. doc
 torem gentiū xp̄ianorū. ducē amicū sponsi. sponse parā. triumphū;
 cleri ordinatorē. pastorē plebiū. magistrum insipientiū. resu
 giū op̄ssorum. paup̄ū aduocatū. miserorū sp̄. tutorē pupillarū.
 iudicē iudiciorū. oculum cecorū. linguā mutorū. baculum semi
 ultorē scelerum. malorū. metū bonorū. glām. uirgam potentū.
 malleum tyrannorū. regum patrē. legum moderatorē. cano
 num dispensatorē. sal terre. orbis lumen. sacerdotē altissimi.
 iucaturū xp̄i. xp̄m dnū. postremo dnū pharaonis; **I**ntellige
 que dico; Dabit tibi dn̄s intellectum; Ubi malicie uincta
 potentia est. aliquid tibi supra hominē p̄sumendū; Uultus tuus
 sup facientes mala; Timeat sp̄m ire tue qui hominē non ue
 retur gladium non formidat; Timeat orationē qui contēpsit

xiii

āmonitiōe; Cui irasceris tu. dñm sibi iratum n̄ hominē putet;
Qui te non audierit auditurū dñm. & contra se pauet; Quod
reliquum est de his que supra te sunt iam incumbit dispu-
tatio; Quā uno libro dō adiuvante solue spō. & me pariter
absolue p̄missione mea; **Incipit lib. v. BERHAR**

Libri superiores & fide **Abbis De consideratione**
consideratiōe inscribantur plurimū tam̄ habent actionis ad-
mixtum cum res aliquas n̄ cōsiderandas tantū s; agendas
docent ul̄ monent; At qui inuaniū; in est sola mēsideratio
ne uersabit; Que enī sup̄ sunt id quidē instat actu n̄ indigēt
s; inspectu; Non est quod in eis actus que uno modo semp̄ sunt
et in eternū; Porro aliqua et ab eterno; Et hoc uelim sollessey
aduersas uir sagacissime eugeni quia quotiens pegrinatur
consideratio tua quotiens ab illis reb; ad ista deflectitur. in se
riora & uisibilia siue intuenda ad noticiam siue competenda
ad usum siue officio disponenda ul̄ actitanda; Sed tam̄ ita
uersatur in his ut p̄ hec illa requirat hanc p̄cul exulat; Sic con-
siderare apppiare est; Sublimior iste p̄sentium ac dignior usus
rerum. cū iuxta sapientiā pauli inuisibilia dī p̄ ea que facta sūt
intellecta conspiciunt; Sane hac scala ciues non egent s; exules;
Quod uidit ipse qui huius sententię auctor. qui cum dicit
inuisibilia p̄uisibilia conspici signant̄ posuit ac creatura mū-
ndi; Et uere quid opus scalis. tenenti iam solūm. Creatu-

ra celi illa est p̄sto habens p̄ quod potius ista intueatur; Uidet uer-
 bum et in uerbo factum p̄ uerbu nec opus habet ex his que facta
 sunt factoris noticiam iudicare; Neque enim ut ut ipsa nouerit.
 ad ipsa descendit. que ibi illa uidet ubi longe melius sunt q̄
 in se ipsis; Unde nec medium ad ea requirit corporis sensum.
 s; sensus ipsa sibi se ipsa sentiens; Optimu iudendi genus si nullu
 egueris ad omne qd̄ libuerit te contemtus; Alioquin iniuri ali
 unde obnoxium fieri est. minusq; affecto istud et inu liberu;
 Quid quod inferiorib; egess; Nonne p̄ posterum hoc q̄ indi-
 gnium; Plane superioru q̄dam iniuria est inferioru opam de-
 siderare; A qua iniuria nemo p̄fecte hominu uindicabitur
 nisi cu q̄sq; euasit in libertatem filioꝝ d̄i; Nempe erunt hi om̄s
 docibiles d̄i et nulla int̄uente creatura solo beati d̄o; Re-
 patriasse erit hoc exisse de patria corpoy in regione in sp̄itioꝝ;
 Ipsa est d̄s n̄r̄ maxim' sp̄c̄ maxima mansio sp̄itū beatoꝝ et ne-
 quid hic sibi usurpet sensus seu imaginatio ueritas est. sap̄ia
 est. uirtus. eternitas. summū bonū; Unde inter im absumus.
 et ubi sumus uallis est. uallis lacrimaru in qua sensualitas
 regnat. & consideratio exulat; In qua libere quide & potesta-
 tue se exerit sensus corporeus. s; intricatus. caligat oculus
 sp̄ialis; Quid igitur mirum si ope indigene ad uena indi-
 get; Et felix sc̄dm̄ tempus uiator. qui cuiu beneficium
 sine quo transire non potest. in obsequiu conuertere potuit

3

3

iii

utens non fruens.ürgens non petens. exactor non supplex; Ma-
 gnus ille qui usum sensuum quasi cuncta ueluti ciuium opes ex-
 pendere satagit. dispensando in suam et multorum salutem; Hec
 ille minor qui huc sibi gradum ad illa inuisibilia philosophan-
 do constituit. nisi quod hoc dulcius illud utilius hoc felicius. illud
 fortius esse constat; At omnium maximus qui spreto ipso usu rerum
 et sensuum quantum quidem humane fragilitati fas est non ascenso
 rursus gradibus; sed inopinatis excessibus auolare interdum contemplan-
 do ad sublimia consuevit; Ad hoc ultimum gemis illos pertinere
 reor excessus pauli; Excessus non ascensus; Nam raptum poetam
 fuisse quam ascendisse ipse se prohibet; Inde est quod dicebat;
 Sive mente excedimus deo; Porro hec tria ita contingunt. cum
 consideratio et si in loco peregrinationis sue uirtutis studio et ad-
 uitorio gratie facta superior sensualitate aut premit ne insoles-
 cat. aut cogit ne euagetur aut fugat ne inquinet; In primo
 potencior. in secundo libior. in tercio purior; Puritatis siquidem
 et alacritatis pariter alis fit ille uolatus; His tibi has Consideratio-
 nis species propriis distingui nominibus; Dicam si placet prima
 dispensatiua secundam estimatiua. tertiam speculatiua. horum no-
 minum rationes distinctiones declarabit; Dispensatiua est con-
 sideratio sensibus sensibilibusque rebus ordinate et socialiter utens
 ad promerendum deum; Estimatiua est Consideratio prudenter ac
 diligenter queque scrutans ac ponderans ad inuestigandum

dñi; Speculatiua est cōsideratio se in se colligens et quantū diu-
 nitus adiuuat reb; humanis eximentis ad contēplandū dñi. Puto
 inquilantē aduersus aliarum hanc eē fructum ceteras si non referan-
 tur ad istam. quod dicit uideri posse s; non est. et prior quidē absq;
 intuitu hui' multa serit & nichil metit; Sequens uero nisi ad
 istam se dirigat. uacit s; n̄ euadit; Ergo qđ prima optat scđa
 adorat. tertia gustat; Ad quē tamē gustam pducunt & cetera
 si tunc dñi. nisi qđ p̄ma laboriosi' scđa quietius puenit; **O** existi
 inquis satis qua ascendat etiā quo ascendendū dicē habes; fal-
 lertis si hoc sp̄as ineffabile est; Tu me existimas loqui qđ oēs non
 uidit nec auris audiuit & in cor hominis n̄ ascendit. **H**obis
 inquit reuelauit d̄s p̄ sp̄m suū; Ergo q̄ sup̄ sūt non uerbo
 docent s; sp̄ū reuelant; Uerū qđ sermo n̄ explicat. cōsidera-
 tio querat. oratio expetat mereat uita puritas assequat;
 Sane eorū ammonuit q̄ sup̄ sūt. non te existimes mitti ante susce-
 pere solē. lunā stellas non ipsum firmamentum n̄ aquas q̄ sup̄
 celos sunt; Ita siquidē om̄ia & si sup̄ loco p̄cio infra sunt et di-
 guntate nature; Sunt enī corpa; Tu portio sp̄s est. quo
 sup̄ quippiā frustra queris qđ n̄ sit sp̄s; Porro sp̄s est d̄s. sūt
 & angli sc̄i. Et hū sup̄ te sunt; Sed d̄s natura. angli grā sup̄
 ores sūt; **U**nde siquidē tu & angli optimū est ratio est;
Deus uero n̄ sui aliquid optimū habet. unū optimū totus;
Iset qui cum eo sunt beati sp̄s trib; modis ueluti uis̄ toydē.

nra sunt consideratione uestigandi. opinione fide intellectu;
Quorū intellectus rationi inuitur. fides auctoritati. opinio sola
ueri similitudine se tuetur; Habent illa duo certam uerita-
tē; fides clausam & inuolutam intelligentia uicā & manifesta;
Ceterum opinio certi nil habens uerum pueri similia querit
potē quā app̄hendit; Omīno in his catienda confusio ne aut
incertum opinionis fides figat. aut qđ firmū fixumq; est.
fides opinio reuocet inquestionē; Et hoc sciendum quia
opinio si habet assertionē temeraria est. fides si habet hesi-
tationē infirma est; Item intellectus si signata fidei temptet
irrumpe reputatur et fractior scrutator maiestatis; Qui
suam opinionē intellectum putauerit et errauerit & qui
dem opinio potest putari intellectus. intellectus opinio nō
potest; Unde hoc accidit. P̄fecto quia hec falli potest. ille
non potest; Aut si falli potuit intellectus non fuit. s; opinio;
Uerus nempe intellectus certam habet non modo ueritatem sed
noticiam ueritatis; Possunt singla hec ita diffinire; fides est uo-
luntaria quedā et certa p̄libatio nec dum p̄palate ueritatis;
Intellectus est rei cuiq; inuisibilis certa & manifesta noticia;
Opinio est quasi pueri habē aliquid quod falsum esse uescias;
Ergo ut dixi fides ambiguum non habet. aut si habet fides
n̄ est s; opinio; Quid igitur distat ab intellectu. Nempe quod
& si non habet incertum non magis quā intellectus habet tam

inuolucrum quod non intellectus; Denique quod intellexisti non est de deo
 quod ultra queras aut si non intellexisti; Huius autem malum scire:
 quia quod fide iam scimus; Huius superit ad beatitudinem: cum que iam
 certa sunt nobis eque erunt et nuda; His ita expeditis age iam
 dirigat consideratio mea que sursum est ierusalem matris uirginis: ac
 totis viribus memoratis uiribus caute et uigilantibus uestigetur inuestiga-
 bilia quatuor tantum licet ut magis quatuor nobis donabitur; & primo
 quidem ciues spiritus esse illic potentes gloriosos beatos distinctos in perso-
 nas dispositos in dignitates ab initio stantes in ordine suo perfectos
 in ingenio suo corpore ethereos immortalitate perpetuos impassibi-
 les non creatos sed factos id est gratia non natura mente puros affe-
 ctu benignos religione profundos castimoniam integros unanimitate
 in diuiduos pace securos ad deum conditos diuinis laudibus et obsequiis
 deditos hec omnia legendo compari fide tenemus; Quamquam de corpo-
 ribus horum non in uisum sunt sed an aliquatenus sint heret sententia ali-
 quorum; Unde si quis inter opabilia magis id ponendum censuit
 non contendo; Porro intellectu predictos non fide non opinione sed in-
 tellectu capiunt quia non possunt huius expectes et dei simul partici-
 pes esse; Sunt et nomina quedam nota nobis similia ex auditu per que
 harum beatitudinum et que non liquido mortalium precepit auditus
 officia merita gradus ordines; ut cumque a nobis conici et discerni
 queat; Sed enim quod ex auditu est iam non ex fide; Nam fides ex au-
 ditu; Itaque opinando ista dixerunt; Ad quod enim celestium nomina

innotuerunt. si ne opinari quidē salua fide aliqd licet. quarū
 nomina sunt. Angeli archangli. uirtutes. potestates. p̄ci
 patuf. diuinationes. throni. cherubin atq; seraphim hec nomina;
 Que significata eorū. Nulla ne inter illos sp̄s. qui simpliciter
 angli & eos qui archangli nuncupant̄ distantia. Quid sibi
 ergo uult gradalis distinctio hec. Putem̄ anglos dici nisi
 tu conuenienti aliqd considerasti. qui singli singlis homi
 nib; dati credunt̄. missi in ministeriū scdm̄ pauli doctrinā
 p̄pt̄ eos qui hereditatē capiunt salutis; De quib; saluator;
 Angeli eorū semp̄ uident facie patris; Putem̄ his p̄ esse archan
 glos. qui conscijs mysterioꝝ diuinoꝝ non nisi obp̄cipuas & max
 imas causas intuent̄; E quib; magnus ille archangls gabriel
 missus legit̄ admirā. ob causā utiq; qua maior eē n̄ potuit;
 Putem̄ sup̄ istos uirtutes esse. quarū uirtu & ope signa p̄chi
 gra inelementis. siue exelementis facta apparent ad conuo
 utionē mortalium; Inde est fortassis quod cū in euanglio le
 gas esse signa in sole & luna & stellis. paulo post habes; Nam
 uirtutes celoꝝ mouebunt̄; Hic nimirū sp̄s. p̄ quos signa
 fiunt; Putem̄ potestates superiores istis. quarū uirtute po
 testas tenebrarū comp̄mit̄. & cohercet̄ malignitas aeris hui;
 ne q̄ntum uult noceat. ne malignari nisi ut p̄sit possit; Pu
 tem̄ p̄cipat̄ his quoq; p̄latos. quorū moderamine & sapiā
 om̄is interis p̄cipat̄ constituit̄. regit̄. limitat̄. transfert̄;

mutat: mutat: Putem' diuinationes adeo cunctis sup eminere
 pfatis ordib; ut respectu hor' ceti uideant' amministratorij spe.
 & ad illos tanqua ad dnos referri regumna pncipatuū tu
 tamina potestatu opationes uirtutum reuelationes archan
 geloz cura & prudentia angloz; Putem' thronos alto etiā
 ab his euolasse recessu qui ex eo quod sedent throni dicuntur.
 & ex eo sedent qd sedet in eis ds; Neq; enī sedem in eis qui non
 sederent posset; Queris qd illam sentiam sessionē; Summā
 tranquillitatē placidissimā serenitatē pacēq; exupat omniē
 intellectum; Talis est qui sedet in thronis dn's sabaoth iudicans
 omnia cū tranquillitate placidissim' serenissim' pacatissim'; Et
 tales sibi constituit thronos similitudo sibi; Putem' ex ipso che
 rubin sapientie fonte ore altissimi haurientes & refunden
 tes fluentia scientie uniuersis ciuib; suis; Et uide ne is sit
 quē ppha loquebat' fluminis impetus letificat ciuitatē dei;
 Putem' seraphin sps totos diuino igne succensus succendē un
 uersa ut singli ciues singule sicut lucerue ardentē & lucentes
 ardentē caritate lucentes cognitione; O eugeni quā bonū
 est nos huc eē quā fore meli' si quando tantū toti sequam' quo
 ex parte pcessim'; Precedim' animo & ne ipso quidē toto s; parte
 & parte modica nimis; Affectus iacent mole corporea p graui
 luto herentib; desiderijs sola untey un arida & tenuis confide
 ratio p uolat. & tū extantillo qd iam datus libet exclamare:

dn̄e dilexi decorē domus tue & locū habitacionis gr̄e tue; Quid
si totam se colligat anima. et reductis affectib; erunctis locis
quib; captiu teneat̄ timendo qđ non oportet amando qđ
non decet. dolendo uane gaudento uamus. cū his ineat tota
libertate uolatum pulset in impetu sp̄s. & impinguectine gr̄e
illabatur; Honne cū cepit circuire lucidas mansiones. & sinū
illam abrahę curiosius p̄scrutari. & sub altari qđ cūq; est illud.
martyrum reuere animas in p̄ma stola sedam patientis
sine expectantes. multo magis tunc instabit. ut loquens
cū p̄pha. unā pecū actiō hanc requirā ut in habitē in domo
dn̄i om̄ib; dieb; uite mee. Ut uideam uoluntatē dn̄i & uisite
templū eius; Quid in ibi uideat̄ cor d̄i. qđ in ibi p̄betur que sit
uoluntas d̄i bona. & beneplacens et p̄fecta; Bona in se placēs
in effectib; bene placens fruētib; p̄fecta p̄fectis. & nichil ult;
querentib; **P**atent uiscera misericordie. patent cogitationes
p̄fectis. diuicie salutis. mysteria bone uoluntatis. benignita
tis archana q̄ clausa mortalib; etiā ip̄sis electis suspecta sūt;
Id quidē salubrit̄ ne desinant timere. dum nec digna ama
re idonei inueniunt; Ceruere est in his que seraphim appe
llantur quom̄ amet. qui unde amet noui habet. s; est & qui
nichil horū que fecit odit quos saluandos fecit quom̄ foueat
quom̄ p̄ueat quom̄ amplexetur quomodo delicta electe
uuentutis. & paleas ignorantiarū eius ignis ille c̄sumens

viii

ipsam sibi purgatissimā & suo amore dignissimā reddat; Cernē
 est in cherubim quā plenitudo scientie dicit. dñm scientiarum
 dñm eē qui solus solam nesciat ignorantiam qui totus sit lux
 et tenebre in eo non sunt ille totus sit oculus & qui nunquam
 aliquā fallitur quia nunquam clauditur qui extra se non que-
 rat lumen cui ammoneat ut uideat. ipē qui uidet ipse unū
 uidet; Cernē est in tronis quā non suspectus omniū inno-
 centie iudex sedeat in his qui circumuenire uolūt. circūue-
 niri non possit. quippe sic amans ^{i cherubim} & sic uidens. Hec uacat
 sessio tranquillitatis insignis est; De uultu tali iudiciū
 meū pdeat opto cui uisit amor. error absit absit & p̄tur-
 batio; Cernē est in dominationib; quante sit dñs maie-
 statis cuius uirtu uipum constat. et uipio uniuersitas atq;
 eternitas terminū sunt; Cernere est in p̄cipatib; p̄cipuū
 ex quo omnia & quomodo a cardine ostium sic ab ipso regi
 uniuersitatē; Cernē est in potestatib; quā potestatiue
 idem p̄nceps quos regit p̄tegit. contrarias potestates ar-
 cens & p̄pulsans; Cernē est in uirtutib; unā ubiq; equalit̄
 p̄sto eē uirtutē. p̄ quā omnia uiuificam. efficacem inuisi-
 bilem immobilem; omnia tñ mouentē utilit̄. tenentē for-
 titer; Que cum in uisitata effecta. apud mortales erunt.
 miracula siue p̄digia uocant; Cernere postremo & mirari
 est in angelis & archangelis ueritatē atq; experientia uocis

illius quā ipsi cura est de uobis. qui tantum nos & tantorum nō desi-
nit uisitare. omnibus iocundare. instruere. reuelationibus. sug-
gestionibus. cōmoneere. seculitate solariari. **H**ec omnia contulit
illis spiritibus. ipse qui condidit illos. unū atque idem summū sp̄s.
diuidens singulis prout uoluit. hec opāt nullis. hec dedit opa-
ri & illis. s; alit. Ardent seraphim s; igne dī uel potē igne dō.
Quod p̄cipuum ē in eis amant. s; nō quantū d̄s nec q̄modo.
Lucent cherubim & inscientia eminent s; participio ueritatis.
ac p̄ hoc non ut ueritas nec q̄ntum. Sedent trom s; insiden-
tis beneficio. Iudicant & ipsi cū tranquillitate s; nō ad iūsticiā
motū ne pacis pacantis pacisq; exupat omnē sensum. Do-
minant d̄nationes s; sub d̄no dominant. yseruunt parit.
Q̄d hoc ad summū sempiternū singulare dominiū. Pre-
sunt p̄cipat & regunt s; regunt & ipsi. ita ut regē iam
non norunt si regi desierint. Precehit impotestatis. forti-
tudo s; cui debent quod fortes sunt. yalit est fortis & plis.
Hec tam fortis quā ipsa fortitudo est. Virtutes p̄ suo mun-
derio satagunt excitare corda torpentia hominū inno-
uatione signorum. uirtus uero in eis manens ipsa facit opa.
faciunt & ille. s; in conpatione eius nō faciunt. Deniq; tantū
inter est ut q̄si singularit̄ p̄pha dicat ad eum. Tu es d̄s qui
facis mirabilia. & item de eo. Qui facit mirabilia magna
solus. Ad sunt angeli & archangeli. s; ille germator uobis.

quod non modo adest; sed inest; Quod si dicas posse inesse & angelum
 non inferior; Mentum scriptum et angelus qui loquebatur in me;
 Atque differentia in hoc; Inest angelus suggerens bona non ingerens;
 Inest hortans ad bonum non bonum creans; Deus sic inest ut afficiat.
 ut infundat uel potest ut infundat et participet ita ut unum
 proinde cum uno spiritu esse dicere quis non timeat. & si non unam
 personam unam uel substantiam habes enim; Qui adheret deo unus spiritus
 est; Angelus ergo cum anima deus in anima; Ille ut contributualis
 anime inest. deus ut uita; Itaque sic anima uidet in oculis au-
 dit in auribus; odorat in naribus; gustat. tangit in
 toto reliquo corpore; sic deus diuersa in diuersis spiritibus operatur.
 uerbi causa in malis amantem se exhibens. in malis agnoscentem.
 in malis alia facientem. sicut unumquodque datur manifestatio spiritus ad
 utilitatem; Quis est iste tam communis in uocibus; tam longe
 rebus; Quomodo quem nostris loquimur uerbis. infra recondit
 maiestatem nostris perit & aspectus effugit & affectus. Audi
 ipsum quid loquat hominibus; Sicut exaltant celi a terra. sic
 exaltate sunt uiae meae animis uestris. & cogitationes meae a co-
 gitacionibus uestris; Dicimur amare & deus. dicimur nosse & deus.
 et multa in hunc modum; Sed deus amat ut caritas. nouit
 ut ueritas. sedet ut equitas. dominatur ut maiestas. regit
 ut principum tuetur ut salus. operatur ut uirtus. reuelat ut
 lux. assistit ut pietas; Quae omnia faciunt & angeli faciunt

et nos si; longe inferiori modo; Non utique bono quod sumus;
si; quod participamus; Hunc iam transi spiritus istos si forte cum
sponsa dicere possis et tu; Paululum cum pertransissem eos. inue
ni quem diligit anima mea; Quis est. Non sane melius occurrit.
quam quod est; Hoc ipse uoluit de se responderi. hoc docuit dicen
te moysi ad populum ipso quod dem in uingente qui est misit me ad
uos; Merito quidem; Huius competenti eternitati quod deus est.
Si bonum si magnum si beatum si sapientem ut quicquid tale dixeris
de deo in hoc uerbo instaurat quod est est; Hinc hoc est ei esse.
quod hec omnia esse; Si et centum talia addas non recessisti ab esse;
Si ea dixeris nichil adidisti; Si non dixeris nichil minuiti;
Iam si inuenisti hoc singulare tam summum esse. nonne in
comparatione huius quicquid hoc non est. nichil potius non esse
quam esse; Quid item deus. Sine quo nichil est; Tam nichil
esse sine ipso quam nec ipse esse sine se potest; Ipse sibi ipse
omnibus est; de hoc quodam modo solus ipse est. qui suum ipsum
est et omnium esse; Quid est deus. Principium et hoc ipse de
se responsum dedit; Multa uereb; clauit principia si; respe
ctu posteriorum; Alioquin si ad aliquid precedentem respicias ip
sum potius principium dabit; Quam ob rem si queas uerum
simplexque principium inuenias oportet quod principium non
habuerit; Ex quo uniuersum cepit perfecto ipsum minime
cepit; Nam si cepit aliu de cepit necesse est; de se enim

cepit nichil; H si forte quis putauerit qd non erat dare
 sibi potuisse: ut eē inciperet aut fuisse aliquid añ quā eēt; Qd
 utrumq; quia ratio n̄ consentit constat nichil sibi met exsti
 tasse p̄ncipium; Quod ū aliud p̄ncipium habuit. p̄mū non
 fuit; Verum ergo p̄ncipiū nequaquā cepit s; totum ab
 ipso cepit; Quid est d̄s? Cui sc̄a nec accesserunt nec deces
 serunt nec coeterna tam̄; Quid est d̄s? Ex quo om̄ia p̄ quē
 om̄ia in quo om̄ia; Ex q̄ om̄ia creabilit̄ non seminalit̄;
 P̄ quē om̄ia ne alium auctorē atq; alium opificē arbitre
 ris; In q̄ om̄ia. n̄ quasi in loco. s; q̄si in uirtute; Ex q̄ om̄ia
 tanq̄ uno p̄ncipio auctore om̄ium; P̄ quē om̄ia ne alterū
 inducāt p̄ncipiū artifex; In q̄ om̄ia. ne t̄ritum inducāt
 locus; Ex q̄ om̄ia. n̄ de quo quia n̄ est materia d̄s; Efficiens
 causa est non materialis; frustra philosophi materiam que
 runt non equit materia d̄s; Non officinā quesunt non
 artificem; Ipse p̄se in se om̄ia fecit; Unde. Ex nichilo;
 Nam si ex aliq̄ fecit illud non fecit. ac p̄ hoc nec om̄ia; Absit;
 ut de sua incorrupta incorruptibiliq; substantia tā multa
 fecit & si bona corruptibilia tam̄; Queris si in ipso om̄ia.
 ipse ubi. Nichil in ueniam; Quis capiet locus? Que
 ris ubi non sit. He hoc q̄dem dixerū; Q̄s sine d̄o locus.
 Inp̄hensibilis est d̄s s; n̄ parū app̄hendisti. si hoc tibi de eo
 conptum est. qd̄ nusq̄ sit q̄ n̄ claudit̄ loco & nusq̄ non sit

qui n̄ excludit loco; S uo aut̄ sublim atq; in p̄henfibili m̄,
sic om̄ia in ipso sic in om̄ib; ipse est; Deuq; sicut ait eu ḡlitta
in mundo erat; Alias ū ubi erat anteq̄ mund̄ fieret ibi est;
¶ Non est qđ ultra querat ubi erat. p̄ter ipsum nichil erat; Ergo
in se ipso erat; Quid est d̄s. Quo nichil meli⁹ cogitari po-
test; Si appbas non oportet assentiari⁹ esse aliquid qđ d̄s fit.
& quod d̄s n̄ sit. hoc enī sine dubio meli⁹; Quom̄ ū meli⁹ d̄o.
si d̄s non est quod dat d̄o ut fit. Ac meli⁹ illā diuinitatē qua
dicunt d̄m eē non aliud quā d̄m esse fateim̄; Non est in d̄o
nisi d̄s; Quid inquirunt. Negas d̄m habē diuinitatē. Non s;
qđ habet hoc est; Negas diuinitatē d̄m eē. Non s; n̄ alia
quāq; ipse est; Aut si tu aliam inuenisti adiuuet me t̄ritas d̄s.
aduersus illam tota me contumacia erigo; Quāritas orbē
diffinitatē n̄ signat d̄itatē. d̄s t̄ritas est d̄s trinum singula p̄
sonarū; Si ū diuinitatē ad dicē placet interim ego hanc
qđ d̄s non est p̄suasi michi minime adorandā; Puto qđ & tu;
¶ Sempe d̄m d̄m tuū adorabis & illi soli serues; Glōsa uero
diuinitas qđ sibi honorē n̄ audeat arrogare diuinū. At
meli⁹ quartū hoc om̄ino respiciū. qđ sine honore recipiū;
Multa dicunt eē in d̄o. & quidē sane catholice q; s; multa
unum; Alioquin si diuersa putem⁹ n̄ quāritatē habem⁹
s; cententatē; Verbi causa. dicim⁹. magnū. bonū. iustum
& innumera talia s; nisi om̄ia unū in d̄o & cum d̄o consi-

deres habebis multiplicē dñ; O ichi uero ñ de esse qđ cogitē.
 melius eius modi dō tuo; Queris quid? O era simplicitas;
 Uero iudicio natura simplex multiplici antefertur; Scio qđ
 adhec respondere solent; Non multa inveniunt s; unā tantū
 diuinitatē q̄ omnia illa sunt dō ut sit conferre asserimus;
 Afferunt ergo & si non multiplicē duplicē dñ et non admetū
 simplex pueritatis neq; ad id quo melius cogitari ñ potest;
 Tam ñ est simplex quod ut unū fuerit obnoxium forme q̄
 nec uirgo ut unū cogita uirgo; Secur^o loquor ne is;
 quidē qui ut duplex est erit m̄s habeo enī meliorē; Esto qđ
 hē numero et multiplici antepoñā s; plane p̄ simplici sp̄no;
 Meus d̄s ipse catholice est. tam ñ habet hoc & illud q̄ non hec
 & illa; Est qui est. non que est pur^o simplex. integer. p̄fectus.
 constans sibi. nichil de tēporib; nichil de locis. nichil de reb;
 trahens in se. nichil ex se deponens in eis. ñ habens qđ ad nume
 rū. diuidat. ñ que colligat ad unū; Unū quippe est s; ñ unū;
 ñ partib; constat ut corpus. non affectib; distat ut
 anima. ñ affectib; distat ut anima ñ formis substat ut omē
 qđ factum; S; neq; forme ut istis usum est; Magna laus
 uidelicet dō ut se ab infortitate uendicet forma una esse
 contentū hoc est dicē; Ceterā plurib; dñ non nisi unū debē
 quod est; Quid? Cuius beneficio sunt que sūt. ipse p̄ suo
 esse alteri benefico inclinabit. Laus ista ut uulgo dicūt;

blasphemā ualeat; An non pluris est nullo egere quā uno.
Habe reuerentiā dō. ut quod pluris est illi tribuas; Si cor
tūi usq; huc ascendē potuit. dū tuum infra quom collo
cabis. Ipse sibi forma ipse sibi essentia est; In hoc interim
gradu suspicio illum. et si alter potior appareret. illū potius
clare; Hū quid uerēdum ne cogitatio transuolet illum. Quan
tumcūq; uultū pficiat. ult' est; Infra qđ homo cogitare possit.
altissimū querere ridiculū est. statuē impium; Ultra non citra
querend' est; Ascende adhuc si potes ad cor alic' et exaltabitur
d's; Non est formatus d's. forma est; Non est affectus d's. affec
tio est; Non est composit' d's. merum simplex est; Et ut liqui
do noueris quid simplex dicam. idem qđ unū; Tam simplex
d's quā unus est; Est autē unus & quom aliud nichil; Si dici
possit unissim' est; Unus est sol. quod non sit alter; una luna
qđ eque altera n̄ sit; Atq; id quidē d's s; plus; Quid plus
Unus est etiā sibi & hoc usq; tibi declarari. Idem est semp et
uno modo; Non sic unus sol. non sic una luna; Cla
mat uterq; non esse se unū sibi. ille motib; illa et defectib;
suis; Deus autē non in unis sibi et in se unus est; Nichil
in se nichil se habet; Non extempe alterationē habet. non
in suba alteritatē; Hinc de eo boetius; Hoc uere unum.
in quo null' est numerus nullū in eo aliud p̄ter id qđ est;
Neq; enī subiectū fieri potest. forma enī est; Compara uni

huic omne qd unū dici potest. unū non erit. Trinitas ē tamē
 dī; Quid ergo? Vestrum qd dicitur est de unitate qā inducitur
 trinitatē. Non s; statim unitatē; Dicim; patrē. dicim; filiū.
 dicim; spū scū. n̄ tamē tres deos s; unū; Quid sibi uult iste
 ut sic loquar absq; numero numer? Si tria. quom̄ n̄ numer? f
 Si unū ū numerus? Si habeo inquis qd numerē & qd n̄ nume
 rē; Substantia una est. p̄sone tres sunt; Quid mirū ut qd
 obscurum in hoc? Nichil si p̄sone seorsū a substantia cogi
 tent; Hinc uero cū tres ille p̄sone illa substantia sunt. & illa
 una substantia tres p̄sone quis numerū neget? Nam uere
 tres sunt; Quis numeret tñ? Nam uere unū sunt; Aut
 si tu id putas facile explicatu dicendo tres dicito; Naturas;
 Una est; Essentias; Una est; Substantias; Una est; Deitates.
 Una est; Non hec s; p̄sonas numero inquis. que n̄ sunt illa
 una natura. illa una essentia. illa una substantia. illa una di
 uinitas; Catholicus es; Omne hoc dabis; P̄sonarū p̄peta
 tes. n̄ aliud quā p̄sonas ip̄as q; n̄ aliud quā unū dñ. unā diuinā
 naturā unā diuinā & summā maiestātē catholica confiteatur;
 Umera igitur si potes. aut sine sub̄a p̄sonas. que ip̄a sunt.
 aut sine p̄sonis p̄petares que ip̄e sunt; Aut si diuideri quis
 conēt. ut p̄sonas a substantia. ut p̄petares a p̄sonis. nescio quo
 m̄ trinitatis se p̄fiteri cultorē possit. qui in tantā rerum
 numerositate excesserit; Dicant; itaq; tres. s; non ad p̄uich

cum unitatis: dicam⁹ unū. s; n̄ ad confusionē trinitatis; Neq;
enī nouina uacua sunt nec absq; significautia cassę uoces;
Querit quis quom̄ possit eē sufficiat ei tenere sic eē; Atque
hoc n̄ rationi p̄spiciū. nec opinioni ambiguū. s; fidei p̄suasum;
Sacramentū hoc magnū est. & q̄dem uenerandū non scrutan
dum; Quom̄ pluralitas in unitate & hac unitate aut ipsa impli
ralitate; Scrutari hoc temeritas est. credē pietas est. nosse uita
et uita eterna est; Unde si ope p̄cium censes o eugeni p̄cur
rat inue consideratio multa una. quo eminentia hui⁹ singu
laris unius. fiat euidentior; Est unitas que collectiua potest
dici. cum uerbi causa multi lapides faciunt aceruum unum;
Et est unitas constitutiua. cum multa membra unū corpus ut
multe partes unum quocūq; totū constituunt; Est & coniu
gatiua qua fit. ut duo iam non duo sint. s; una caro; & est na
tīua. qua anima et caro unus nascitur homo; Est unitas po
testatiua. qua homo uirtutis uoti instabilis. non dissimilis.
s; unus sibi met̄ semp̄ mittitur inueniri; Est consentanea cū
p̄caritatē multorū hominū est cor unū & anima uita; Est
et uotīua cū anima uotis om̄ib; adherens dō unus sp̄s est;
Et est dignatiua unitas qua lūm̄ r̄r̄ actū uerbo in unā as
sumptus est p̄sonā; Verum hec om̄ia quod ad illud sūmum.
atq; ut ita dicam inue⁹ unū. ubi unitatē ē substantialitas
facit. Huc unū quod uis illoꝝ si affimiles erit quom̄ unū.

si compares nullo; Igitur inter omnia que unum recte dicuntur. arce
 tenet unitas trinitatis. qua tres persone una substantia sunt; Secundo
 loco illa precellit. qua econuerso tres substantie. una in christo persona
 sunt; Porro hec & quecumque alia dici possunt. una summe illius
 unitatis imitatione non conparatione una appellari. uera sobriaque
 probat consideratio; Hec abducuntur ab hac unitatis professione. asser
 tione trium cum in hac trinitate non recipiamus multipliciter sic
 nec solitudinem unitate; Quam obrem cum dico unum. non me
 trinitatis turbat numerus. qui essentiam non multiplicat non uariat
 non partit; Rursum cum dico tria. non me arguit unitas tri
 nitatis que illa quecumque tria seu illos tres nec in confusione
 cogit. nec in singularitate redigit; Idem me sentire fateor
 & de illa unitate. cui secundum ab ista inter cetera una honorem dedi;
 Dico in christo uerbum animam et carnem sine confusione essentia
 rum unam esse personam et item absque preiudicio personalis unitatis.
 in sua numerositate manere; Hec negauerunt hanc ad illud
 quoque genus unitatis pertinere. qua anima & caro unus est
 homo; Decuit quippe familiari similitudine que cum hominis
 conuenire constitutione. quod per hominem constitutum est sa
 cramentum; Decuit & cum summa que in deo est & deus est
 unitate congruere. ut quomodo ibi tres persone una essentia.
 ita hic conuenientissima quadam contrarietate tres essentie
 sint una persona; Uides ne pulchre inter utramque unitatem

hanc collocari in eo utiq; qui constitutus ē mediator dī homi-
 nisq; homo xp̄c ih̄c. Pulcherrima in quā conuenientia ut sa-
 lutare sacramentū congrua quadā similitudine ambob;
 respondeat ⁊ saluanti uidelicet & saluato; Ita hec unitas
 duarū consistens media unitatū alteri succūbē alteri p̄mi-
 nere cognoscit. quātum superiore inferior. tantū inferiore su-
 p̄ior; Tantam deniq; tamq; exp̄ssam unionis uī in se p̄fert.
 ea p̄sona in qua d̄s & homo un⁹ est xp̄c. ut si duo illa de se in-
 uicem p̄dices. non errauis d̄m uidelicet hominē. & hominē
 d̄m. uere catholiceq; p̄nuntians; Non autē similit̄ uī carnē
 de anima. uī animā de carne nisi absurdissime p̄dicas. et
 si similit̄ anima et caro unus sit homo; Hec inuicem si non
 eque poti⁹ anima sit. sua illa uitali et sua ualida intencione
 conectē atq; suis affectib; astringē sibi carnē. ut sibi diuini-
 tas hominē illum. qui p̄destinatus est filius dī in uirtute;
 Longa catena & fortis adstringendū diuina p̄destinatio;
 A beterno est enī; Quid longius eternitate. Quid diuini-
 tate potentius. Inde est quod nec morte intercedente
 ullaten⁹ intercedi hec unitas potuit. & si carne & anima
 ab inuicē separatis; Et fortassis hoc sensit ille qui se in di-
 gnū p̄fessus est solūe corrigiam calciamenti huius; Sedet
 illa tria sata de eugl̄io mixta et fermentata in panē unū.
 si quis dixerit ad hec tria p̄tinere. non incongrue idē

facere indebit; Quā bene ea mulier fermentauit. ut nec diuifi-
 one quidē facta carnis et anime acarne ul' anima uerbū
 diuideret; Mansit & insepatione insepabilis unitas; Neq;
 enī que ex parte contingit separatio potuit unitati p̄scribe-
 re p̄manenti in totis trib; Sive conuinctis siue disiuictis
 duob; nichilomin' p̄seuerauit utrib' unitas p̄sonalis. Et que
 unus xp̄c. una q; p̄sona uerbū anima & caro. & mortuo
 homine p̄durauit; In utero uirginis ut sentio ego com-
 mixtio hec et fermentatio facta est. et ipsa mulier que
 miscuit & fermentauit; Nam fermentū non immerito for-
 tasse dixerī fide marie; Plane beata que credidit qm̄ p̄fec-
 ta sunt mea que dicta sunt ei adnō; Perfecta autē n̄ eeūt.
 si quo minus iuxta uerbū dñi eēt fermentatū totum. et
 p̄petuo fermentatū. seruans nobis tam in morte quā in uita
 parit̄ unū atq; integrum mediatorē dī & hominū cū sua
 deitate hominē xp̄m̄ ih̄m; Aduertē est in hoc mirabili sacra-
 mento iuxta numerū satoy. iure. & decentissime distincti-
 om̄s gradus. nouum. antiquum. eternum; Nouum autē
 que de nichilo tunc creata credit̄ cum infusa; Antiquū car-
 nē. que ap̄ino usq; hominū id est exactam transducta cog-
 noscitur; Eternum. uerbū quod ab eterno patre coeternum
 illi genitū. indubitata ueritate asseritur; Et in his si di-
 hgenter aduertat triplex diuine potentie genus qd̄

factū sit de nichilo aliquid. de uetusto nouum. eternum
beatūq; de dampnato et mortuo; Quid hoc ad uitā saluē?
Multum. p̄ omniē modū; Primo quidē qđ peccato redacti
in nichilo. p̄ hoc quodā tū iterato creati sumus. ut simus unicum
aliquā creature eius; deinde qđ ex uetusta seruitute in liber-
tatē filiorū dī translati. in uouitate sp̄c̄ ambulantes; Postre-
mo qđ de potestate tenebrarū uocati ad regnū claritatis
eternę. in quo iam et consedere nos fecit in xp̄o; Alieni
sunt a nobis. qui xp̄i a nobis carnē alienare conantur. nouā
creatam uirgine. et non de uirgine sumptā impie asse-
rentes; Pulchre p̄pheticus longe ante occurrit huic sen-
tentię. immo blasphemę impiorū. egredietur inquit uir-
ga de radice iesse. et flos de radice eius ascendet; O iussit
poterat et flos de uirga s; maluit de radice ut unde uirgam.
inde florē duxisse originē demonstraret; Inde ḡ sumpta
caro unde orta uirgo nec noua uirgine que p̄dit ex radice;
forte substomacharis si adhuc p̄gim⁹ querē quid est d̄s. tum
q̄a tocens iā quesitū est. tū quia diffidit inuentum iri; Dico
tibi pater eugeni⁹ solus est d̄s qui frustra nūq̄ queri potest.
nec cū inueniri n̄ potest; Doceat te de hoc experimentū tuū;
Aut si n̄ ex p̄to credito. non in s; scō qui ait; Bonus es dñe
sp̄antib⁹ uite anime querenti te; Quid ergo est d̄s. Quod
ad uniuersū spectat finis; qđ ad electionē salus; Quod ad

J

se ipse nouit; Quid est d̄s. "Uoluntas on̄ipotens beniuolētissi-
 ma uirtus lumen eternum. incommutabilis ratio. summa
 beatitudo; Creans mentes ad se participandū. uiuificans ad seu-
 ciendum. efficiens ad appetendum. dilatans ad capiendum.
 iustificans ad p̄merendū. accendens ad zelum. fecundans ad
 fructum. dirigens ad equitatē. formans ad beniuolentiā. mo-
 derans ad sapientiā. roborans ad uirtutē. uisitans ad consola-
 tionē. illuminans ad cognitionē. p̄petuans ad immortalitatē.
 implens ad felicitatē. circumdans ad securitatē; Quid est deus."
 Non minus pena p̄uersorū. quā humilū gl̄a; Est etiā rationa-
 bilis quēctā equitatis directio incommutabilis atq; indeclina-
 bilis. quippe attingens ūq; cui illisa on̄is prauitas conturbēt
 necesse est; Quid n̄ in hanc on̄e tunc dū ul' distortum impin-
 gat et conquasset; Ne uniuerso quod obitū forte offenderit.
 cedē nekia recluditudo; Nam et fortitudo est; Quid inquis uo-
 luntatib; tam contrariū et aduersum quā semp̄ conari. impi-
 ngere semp̄ et frustra. Ne oppositis uoluntatib; solam p̄fecto
 sue aduersionis referentib; penā; Quid tam penale quā
 semp̄ uelle. qđ nunq̄ erit. et semp̄ nolle. quod nunquā nō
 erit. Quid tam dampnatū quā uoluntas addicta huic nece-
 ssitati uolenti uolentiq; ut ad utrumlibet iam sic non nisi
 p̄uersē. ita n̄ nisi misere moueāt. In eternum n̄ obtinebit
 quod uult. & qđ non uult in eternum nichilomin' sustinebit;

J

¶ Digno omnino ut qui ad nichil afficitur unquam quod deceat ad
nichil unquam quod libeat euadat; Quis hoc facit. Rectus
deus deus noster qui et cum pueris puerit; Huiusmodi recto pro
quo conueniet. hec enim sibi inimice aduersant. & si non inimice
ledant; Lesio alteri est absit ut sit dei; Durum tibi est in
quit contra stimulum calcitrare hoc est non stimulo duru
s; calcitranti; Est et turpium pena deus; Lux est enim; Et quod
tam inuisum obscenis flagitiosis quoque mentibus; Perfecto omnis
qui male agit odit lucem; Sed dico; Huiusmodi poterit de
clinare. Omne omnino; Lucet omnino ubique et si non in
omnibus; Denique in tenebris lucet et tenebre eam non apprehen
derunt; Videt tenebras lux. cui est hoc inde. quod lucet sed
non inuisum a tenebris ipsa uidetur. quia tenebre eam non
comprehenderunt; Et uidentur ergo ut confundantur. & non uident
ne consoletur; Hec modo a luce et in luce uidentur; A quo uisus
quibus; Ab omni uidente ut similitudine intuentium sit con
fusio multa; At nullus de tanta numerositate spectantium
molestior oculis suo cuique; Non est aspectus siue in celo siue
in terra. qua tenebrosa conscientia suffugere magis uelit minus
possit; Non latent tenebre uel se ipsas; Se uident. que aliud
non uident; Opera tenebrarum sequuntur illas. nec est quo se
abscondat ab illis. ne in tenebris quidem; hic est uermis qui
non moritur memoria preteritorum. Semel inuictus uel potius

unatus p peccatū hesit firmit̄ nequaquā demceps auellend̄;
 Hec cessat rodere conscientiā eaq; passus esca utiq; inconsump
 tibili ppetuat uitam horreo uermē mordacē. & mortē uiuacē;
 horreo incidē unnamus mortis uiuentis. & uitę morientis; hec
 scđā mors que nunquā p occidit s; semp occidit; Quis det illis
 semel mori. et non moriant̄ in eternum; Qui dicunt montib;
 cadite sup nos & collib; opite nos quid nisi mortē mortis bene
 ficio aut fuisse aut euadē uolunt. D eniq; uiuocabt̄ mortē
 ait. et non ueniet; Intuerē id clarius; Coustat immortalē ani
 mā eē. nec aliquando absq; sua memoria uiuē. ne non ani
 mā aliqūdo eē contingat; Ita; durante anima durat et
 memoria; Sed qualis: feda flagicijs horrida facinorib;
 uanitate tumida. contemptu hispida et neglecta; Que p̄ora
 transierūt. et non transierūt; Transierunt amant̄ s; non a
 mente; Quod factum est factum non eē non potest; Proinde
 et si facē in tempore fuit s; fecisse in sempiternum inanet; Non
 transit cū tempore quod tempora transit; In eternū ergo ne
 cesse est cruciet. qđ p̄peram te egisse in eternum memneris; Ex
 p̄tri erit hoc ueritatē uocis illius arguante & statuam contra
 faciē tuam; Dñs locutus est cui omne aduersum et sibi aduer
 sari necesse est ut sit sepa querela; O custos hominū quare
 me posuisti contrarium tibi. & factus sum michi met ipsi
 grauis; Ita est eugenū non potest dō eē contrariū quid &

fibi met coherere s; qui arguet adō. arguet & a se met ipso; Non
est sane iam tē. quod aut ueritatē dissimulet facio. aut rati
onis intuitum anima declinet. abrupta mentib; corporis in
se collecta; Quo enī ualeat sopitis. conclusisq; in morte sen
sib; p q̄s utiq; curiosi exire. et a se ire solebat meam que
p̄terit mundi huius figuram. Uides turpib; nichil de esse.
ad confusionē cū pducunt spectaculū fieri dō. angustis homi
nib; sibi ipsis; O quā male mali om̄s locati sunt utiq; oppositi
torrenti hinc directe equitatis. & hinc lumen ppalate uertans
expositi; Nonne hoc est ppetuo tundi. ppetuoq; confundi.
Duplici contricione ait ille contere eos dñe d̄s n̄r; Quid est d̄s.
longitudo. latitudo. sublimitas & pfundum; Quid inquis. Tene
mus te quatitatis q̄. abhominat̄ es p̄fessorem; O inime; Ab
hominat̄ sum. et abhominor; Uisus sum p̄tulisse plura s; unū
est; Unus d̄s significat̄ est p̄ceptu n̄ro. non p̄ suo statu; Diuisus
est hic non ille; Uoces diuersę seinitę multe. s; unū p̄as signi
ficatur unus querit̄; Non diuisiones substantię in quatuor
isto exp̄sse sunt. non diuisiones quales in corporib; intueniunt
non distinctio p̄sonalis qualē in trinitate adoram̄. non numer̄
p̄petatum. qualē p̄sonis ipsis mee fatemur. & si non aliud ap
sonis; Alioquin hoc singulū hor̄ in dō q̄d. uū. simult̄ hoc.
uū. ipsa quod singulū est; Hobis autē quia non possum̄ cū
dō simplicitate contendē dū contendim̄ app̄hendē unū. occurrit;

ueluti quadruplicatū; facit hoc speculū & emigra p̄ q̄d̄ solum in
 terminū dātū; Cum autē uidebim⁹ facie ad facie uidebim⁹ si
 curi est; Non enī iam tunc fragilis acies mentis nr̄e quantūlibet
 uehementē intendens aliquatin⁹ resihet diffihet ue in suā plura
 litatē; Colliget se magis adunabit conformabit q; unitati illi
 ut poci unitati illi. et una uni facies respondeat faciei; Hēmpē
 similes eierim⁹ quia uidebim⁹ eū sicut est; Beata uisio ad quā
 merito suspirabat qui ait; Exquisiuit te facies mea faciem
 tuā dñe requirā; & quia adhuc inquerendo res est. intermi
 ascendam⁹ quadrigā istam. ut pote infirmi & rebelles indigen
 tes tali uehiculo. si forte ut sic app̄hendatim⁹ in quo app̄hensi
 sum⁹ id ē hui⁹ uehiculi rationē; Nam hoc mouitū habent ab
 ipso auriga. & p̄mo currus hui⁹ exhibitore. ut studeam⁹ comp̄
 hendere cum om̄ib; sc̄is. que sit longitudo. latitudo. sublimi
 tas et p̄fundum; Comphēndē dicit non cognoscē. ut n̄ curiosi
 tate contenti sciencie. tota cura fructui inhiēt; Non in cogni
 cione est fructus; s; in comphēnsione; Alioquin scienti bonū
 & non facienti ut ait quidā peccatū est ei. et ipse parulus alio
 loco. sic currite ut comphēdati inquit; Quid sit comphēndē
 infernus declarabo; Quid est d̄s; Longitudo in quā; Quid ipsa.
 t̄ternitas; Hęc tam longa ut non habeat terminū. non magis
 loci quā temporis; Et et latitudo; Et ipsa quid. Caritas;
 Quibus. Et ista terminis angustetur in d̄o qui nichil odit

hoy que fecit. Deniq; solē suū oriri facit sup bonos & malos
et pluit sup iustos & in iustos; Ergo & iunucos includit sinus
ille; He hoc quoq; contentus euadit in infinitum; Omēū non
in affectionē s; & cognitionē excedit adiciente aplo & dicente;
Scire etiā sup eminentē scientiē caritatē xpī; Quid plus dicā;
Eterna est; Huius quod hoc plus for sitan est quia eternitas est;
Vides tantā eē latitudinē quantā & longitudinē. Utinā sic
uideas non tantā eē s; ipsam idesse unā qđ alteram. ū unus
quā duas. nec plus duas quā unā; Deus eternitas d̄s caritas
est; Longitudo sine p̄tensione. latitudo sine distensione; In
utroq; parit̄ locales quidē excedit temporales & angustias; s; li
bertate nature. non enormitate subē; Tali in immensus est;
qui om̄ia fecit in mensura. & quūuis immensus. hic tam̄ modus
& ipsi immensitatis; Quid item d̄s; Sublimitas et p̄fundum;
In altero sup om̄ia. in altero intra om̄ia; Liqueat inditate uis
quā claudicare equalitatē stare undiq; firmit̄ constare immo
biliter sibi; Sublime potenciā p̄fundum sapientiā eius con
sidera; Ex quo ista respondent sibi dum & sublimitas in atin
gibilis. & p̄funditas eque in scrutabilis cognoscat paulo & ammiran
te & exclamante; O altitudo diuiciarū sapie et scientiē di. quū
in sp̄hensibilia sūt iudicia ei et inuestigabiles uie ei; Libet et
nos exclamare cū paulo. hoy ut cūq; intuentes in d̄o & cū deo
s̄plicissimā uirtatē; O sapia potens atingens uq; fortiter. o sa

¶

¶

¶

piencia potens disponens omnia suavit; Res una effectus mul-
 tiplex opationesq; diuersae & illa una res est longitudo ppter
 eternitatē latitudo ppter caritatē sublimitas ppter maiestatem.
 pfunditas ppter sapientiā; Hominū hec uū ictō et arbitramur
 uos cōphēndisse. Non ea disputacio cōphēndit s; scītas. si
 quom tū cōphēndi potest quod inphēnsibile est; At nisi posset.
 non dixisset ap̄le. ut cōphēndam cūm om̄ib; scīs; Sancti ergo
 cōphēndunt; Queris quom? Si scs es cōphēndisti; nosti,
 Si non esto et tuo experimento scies; Scīn facit affectio scā &
 ipsa gemina timor dñi scs & scs amor; his pfecte affecta ani-
 ma ueluti quib; dā duob; brachijs suis cōphēndit amplectit̄
 at̄ngit tenet et ait; Tenu eum nec dimitā; Et timor quidē
 sublimi & pfundo amor lato longoq; respondet; Quid tam ti-
 mendū quā potestas. cui non potes resistē. quā sapientia cui abscon-
 di non potes; Poterat minus timeri d̄s alterutro carens; Hunc
 autē pfecte oportet timeas illum. cui nec oculis de est omnia ui-
 dens. nec manus potens omnia; Quid item tam amabile quā amor
 ipse quo amas et quo amaris. Amabiliore tū uincta eternitas
 facit. que dum non excidit. foras mittit suspicionē; Ama igit̄
 psenerant et longanimit̄. et habes longitudinē; Dilata amore
 tuum usq; ad inimicos. et latitudinē tenes; Esto etiā in omni soli-
 tudine timoratus & sublimē pfundumq; ap̄phēndisti; At
 si manus. uū. ^o eque tuis diuinis. uū. ^o respondē. facis hoc si;

stupet si paues si ferues si sustines; Stupenda plane sublimitas
maiestatis pauenda abyssus iudiciorum; feruore exigit caritas.
eteruitas pseuerantia sustinendi; Quis stupet nisi qui contem-
plat gl'am d'i. Quis pauet nisi qui scrutat' pfundum sapientie
d'i. Quis feruet nisi qui meditat' caritate d'i. Quis sustinet
et pseuerat in amore nisi qui emulat' et'itatem caritatis. H' em-
pe eteruitatis quanda' imaginē pseuerantia p'fert; Deniq; so-
la est cui eteruitas reddi' ut pocus que eteruitati hominē red-
dit dicente d'no; Qui pseuerauerit usq; usinē hic saluus erit;
Et nunc aduerte in iiii. istis contēplationis species u.ii. Prima
et maxima contēplatio est ammiratio maiestatis; Hec requi-
rit cor purgatū ut auicū liberum atq; exoneratum peccatis
facile ad supna leuet. interdum quoq; uel p aliquas morulas
stupore et extasi suspensum teneat & admirantē; Scdā autē
necessaria est huic; Est em̄ intuens iudicia d'i; Quo sane pa-
uido aspectu dum uehementi' concutit intuentē. fugat inia-
fundat uirtutes. inuiciat ad sapiām. humilitatē seruat; Uir-
tutum siquidē bonū quodcā ac stabile fundamentū humilitas;
Hempe si nutet illa uirtutum aggregatio non nisi ruina est;
Tercia contēplatio occupatur. ut poc' ociatur cura memoriā
beneficiorum. et ne dimittat ingratum sollicitat memorantē ad
amorē benefactoris; De talib; dicit p'pha loquens ad dūm;
Memoriam habundantie suauitatis tue eructabunt; Quar

29

ta que retro sunt obliuiscens. in sola requiescit expectatione pro
 missor; Que cum sit meditacio etnitatis. siquide que pmitunt
 eterna sunt. longanimitate alit & pseuerantie dat iugore;
 Pmo iam facile est quatuor nra hec. u. i. illis apli assignare dum
 longanimitate comprehendit meditacio pmissor latitudine re
 cordatio beneficior. sublimitate contemplacio maiestatis. psum
 dum inspectio iudicior; Querendus adhuc fuerat qui nec
 satis adhuc inuentus est. nec queri nuntis potest; Ad orando for
 te qz disputando digni querit & inuenitur facili; Proinde
 is sit finis libri s; non finis querendi;

Lib sc̄e orarie de berge

*Explor libro
 s. brim de ros. d.
 rano s. br
 uadi abbas
 a 9 virginu papa*

Apusculum s. Bernardi Abb. De Contemptu mundi seu de
 vita & moribus Religiosor

t tibi dilectissime p̄sentes exhortationis scedulas destinare.
 que ociosa eē non patitur. nimirū credens omnia et omnia spars
 caritas p̄suasit; Ubi sane n̄ tibi me p̄pa tradidisse putes. nec
 tamq̄ nra suscipias; s; emultis sermonib; patrū tuor
 quor. digna satis laus est in ecclā. que huc uidebant apte nego.
 nouis decerpisse sententias. et sub unā ut cuiq; formula redigen
 do. copiosi cuiclam declamatorū sermonis instar. hunc tue dile
 ctioni etidisse libellum; Hoc nimirū scribendi ḡis. adpsuaden
 dum efficacit arbitrar. qd̄ soleat ampli mouere lectorē. uindas
 magis uoces quā mutos apices representans; Ceterum quā suspecta
 michi ignorantia p̄pa p̄pria q; obliuio est. hortor & moneo. ut si q̄
 dephenderis digna rephensione ipse ea corrigē studeas. aut si